

Samrådsredogörelse

Översiktsplan – Götene kommun

2022-03-15

Götene kommun

Sammanfattning

Yttranden har inkommit från myndigheter, företag, privatpersoner och intresseföreningar. Synpunkterna berör såväl formella brister kopplat till lagkrav som översiktsplanens intentioner och avvägningar.

De yttranden som har inkommit tar i huvudsak upp följande frågor:

- Hur kommunen avser beakta riksintressen och miljökvalitetsnormer
- Kompletteringar av diverse kartor
- Generella ändringar och kompletteringar kring planeringsförutsättningarna. Framförallt efter önskemål från statliga remissinstanser som önskat förtydliganden i vissa frågor.
- Att miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras.
- Redaktionella ändringar för att öka tydligheten och läsbarheten.
- Synpunkter kring detaljerade frågor som bör hanteras i andra forum än översiktsplanen.

På sidan 55 redovisas samtliga ändringar som har gjorts efter samrådet.

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Vad är en samrådsredogörelse?	4
Hur har samrådet gått till?	4
Inkomna samrådsyttranden	5
Statliga myndigheter och bolag	5
Regionala aktörer	28
Kommuner	30
Kommunala nämnder och bolag	32
Politiska partier	34
Föreningar och organisationer	43
Näringsliv	43
Privatpersoner	45
Revideringar efter samrådet	55

Inledning

Arbetet med att ta fram ny översiktsplan inleddes under 2012. Detta planarbete fortskred fram till hösten 2015 innan det tog paus. Arbetet startades sedan upp 2016 men pausades tillfälligt igen 2017 på grund av personalbrist. År 2018 färdigställdes samrådsbehandlingen och samråd genomfördes mellan 29 juni och 14 oktober 2018.

Vad är en samrådsredogörelse?

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till utställningsversionen av översiktsplanen. Syftet med en samrådsredogörelse är att beskriva hur samrådet har gått till och redovisa och bemöta synpunkter som inkommit. Samrådsredogörelsen ska också visa vilka förändringar som skett i planen till följd av synpunkter och yttranden.

Hur har samrådet gått till?

Förslag till ny översiktsplan för Götene kommun har varit ute på samråd för att få in synpunkter från allmänheten, politiska nämnder, föreningar, och myndigheter med flera under tiden 29 juni 2018 till och med 14 oktober 2018.

Samrådsförslaget har under hela samrådstiden varit utlagt på kommunens hemsida www.gotene.se för att ge kommuninvånare, politiska partier, grannkommuner och myndigheter möjlighet att lämna sina synpunkter. Handlingar har även fysiskt varit tillgängliga i Centrumhuset i Götene samt i livsmedelsbutiker i Källby, Hällekis och Lundsbrunn.

Synpunkterna på förslag till ny översiktsplan har kunnat lämnas på ett flertal olika sätt. Såväl via brev, e-post som genom förslagslådor som varit utplacerade i alla serviceorter. Totalt har 38 yttranden kommit in från privatpersoner, myndigheter, organisationer och företag. Samtliga yttranden finns redovisade i denna samrådsredogörelse och de synpunkter som inkommit har kommenterats. Samtliga yttranden redovisas i sin helhet.

Inkomna samrådsyttranden

Statliga myndigheter och bolag

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen har tagit fram ett förslag till en ny översiktsplan. Förslaget är tydligt och lätt att ta till sig. Kommunen har tagit fram utvecklingsstrategier som sedan konkretiserats i framtida mark- och vattenanvändning redovisade i tydliga kartor. Samtidigt ser Länsstyrelsen gärna att översiktsplanen kompletteras med fler kartor för olika planeringsförutsättningar för att bli ännu tydligare. Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) är tunn och kortfattad. Den behöver utvecklas, men dess redovisning av rimliga alternativ är mycket god.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska vid samråd om översiktsplan, enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL), särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. plan- och bygglagen (PBL) som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt, och
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

En översiktsplan som vunnit laga kraft är vägledande för kommande beslut. För att den ska kunna vara vägledande i alla delar, är det viktigt att kommunen och staten är överens om sådant som berör statliga intressen.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Kulturmiljövård, naturvård och friluftsliv (3 kap. 6 § MB) och Natura 2000

För Kinnekulle finns sedan tidigare en fördjupning av översiktsplanen med tematiskt tillägg för LIS, *Kinnekulle 2030*. För Kinnekulle gäller tidigare ställningstagande, men för Blomberg uttrycker kommunen ett behov av ytterligare utveckling. Fler områden än vad som pekas ut i fördjupning av översiktsplan kan bli aktuella för bostadsbebyggelse. Länsstyrelsen kan i nuläget inte ta ställning till detta, då inga nya områden pekas ut på karta. Länsstyrelsen kan bara påpeka att

området kring Blomberg ligger inom Kinnekulle naturvårdsområde och Natura 2000-område samt omfattas av flera riksintressen, vilket medför ett mycket restriktivt förhållningssätt till ny exploatering. Eventuella ytterligare utbyggnadsområden får bedömas utifrån de förutsättningarna. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen hanterar Blomberg på samma sätt som övriga utvecklingsområden, det vill säga med en inzoomad markanvändningskarta och beskrivning för att översiktsplanen ska bli vägledande för efterföljande planering.

Kommunens kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen gäller. Ingen ytterligare utveckling i Blomberg lyfts i översiktsplanen.

I Hällekis föreslår kommunen ett stort sammanhängande utbyggnadsområde, område 4, inom område för flera riksintressen. Området finns inte med i tidigare fördjupning av översiktsplan för Kinnekulle. Kommunen behöver visa på hur exploateringen ska kunna ske utan påtaglig skada på riksintressena.

Riksintresseområdena för kulturmiljövård har beskrivits, men kommunen behöver utveckla översiktsplanen med resonemang kring hur riksintressenas värden ska tillgodoses.

Kommunens kommentar:

Götene kommun bedömer att området inte utgör riksintressenas kärna och att utbyggnadsområdet därmed inte skadar dem. Översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt om hur kommunen beaktar riksintressena.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Översiktsplanens resonemang kring hur riksintressena för kommunikationer påverkas av översiktsplanens förslag kan utvecklas.

Den nordligaste delen av Götene kommuns vattenområde i Vänern omfattas av riksintresse för kommunikationer (sjöfart). Kommunen föreslår inga åtgärder som påtagligt kan skada riksintresset, men riksintresset bör nämnas i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt om hur kommunen beaktar riksintressena. Riksintresse för sjöfart läggs till i översiktsplanen.

Totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken)

Texten om riksintressen för totalförsvarets militära del kan förtydligas. Det bör framgå av översiktsplanen att Götene kommun berörs av stoppområde för höga objekt kring Såtenäs flottflygplats.²

Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om vad gäller riksintresse för totalförsvaret pågår ett arbete där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ser över den civila delen av riksintresset totalförsvaret. MSB har ett bemyndigande att identifiera mark- och vattenområden som behövs för anläggningar som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila del. I ett första skede har en sektorsbeskrivning och kriterier för riksintesseområdet tagits fram. I ett nästa

skede ska länsstyrelser och bevakningsansvariga myndigheter inom sitt ansvarsområde analysera om det finns anläggningar av riksintresse. Detta planeras att ske under hösten 2018.

Kommunens kommentar:

Texten och kartan som behandlar riksintressen för totalförsvaret justeras och förtydligas.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

Av översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 5 § PBL, framgå hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer. Det framgår inte av kommunens förslag till översiktsplan. Till utställningen måste översiktsplanen kompletteras med detta för att kommunen ska leva upp till de krav som plan- och bygglagen ställer på översiktsplanen. Det kan göras genom att:

- tydligt redovisa med text och kartor de vattenområden som har dålig vattenkvalitet och som därför särskilt måste beaktas vid planering och byggande,
- utgå från vattenmyndighetens riskbedömning för vattenförekomsterna,
- analysera miljöproblemen i de vatten som inte når god status, ange kommunens mål, rekommendationer och strategier för hur påverkan på vattenkvaliteten ska hanteras i efterföljande planer och beslut,
- beakta miljökvalitetsnormerna när markanvändning och riktlinjer föreslås,
- analysera konsekvenserna av de föreslagna strategierna,
- se till att översiktsplaneringen samordnas och samverkar med arbetet med lokala åtgärdsprogram för vatten och
- arbeta avrinningsområdesvis

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge

Inga nya LIS-områden föreslås i översiktsplanen. Vad gäller tidigare föreslagna LIS-områden hänvisar Länsstyrelsen till tidigare granskningsyttrande över fördjupning av översiktsplanen för Kinnekulle med tematiskt tillägg för LIS, *Kinnekulle 2030*.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändningen som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Farligt gods

De primära och sekundära transportlederna för farligt gods framgår delvis av översiktsplanen. Redovisningen bör dock kompletteras med hänvisning till *Riskpolicyn för markanvändning intill transportleder för farligt gods* som gavs ut av storstadslänen år 2006. Länsstyrelsen rekommenderar att denna tillämpas i den kommunala planeringen. Det bör tydligt framgå att riskhanteringsprocessen ska beaktas inom 150 meter från en farlig godsled.

Att visualisera farligt godsleder på en karta är ett bra och tydligt sätt att beskriva riskkällorna. Kartunderlaget kan med fördel kompletteras med en avståndsmarkering på 150 meter från transportleden. Väg 2727 från väg 44 till Hällekis samt väg 2730 från väg E20 till Österäng behöver omnämnas i översiktsplanen då dessa utgör sekundära farligt godsleder. Från väg 44 går också en sekundär transportled för farligt gods rakt genom Götene tätort, denna behöver också ses som en planeringsförutsättning.

Kommunens kommentar:

Beskrivningen kompletteras med upplysningar om att det generellt inom 150 meter från led för farligt gods ska göras en riskanalys. Översiktsplanen kompletteras med karta.

Översvämningsrisker

Översiktsplanen beskrivning av översvämningsrisker behöver kompletteras. Hänvisning bör göras till den hantering som rekommenderas i handboken *Stigande Vatten* med tillhörande faktablad för Väner. Översiktsplanen kan kompletteras med en översvämningskarta som visar riskområden.

En fråga som kommit att bli viktigare i planeringssammanhang är risken för skyfall. Det handlar om hur extrem nederbörd påverkar kommunen och hur kan framtida mark- och vattenanvändning ta hänsyn till detta. Kommunen behöver på en övergripande nivå analysera översvämningsrisken vid ett skyfall, minst ett 100-årsregn. För att komma fram till tydliga **ställningstaganden** i en översiktsplan kan det vara aktuellt att:

- ta fram en skyfallskartering och annat relevant underlag per avrinningsområde,
- ta fram en konsekvensanalys över hur planerad bebyggelseutveckling kan påverkas av ett skyfall och hur den planerade exploateringen kan förändra översvämningsrisken för omkringliggande befintlig och planerad bebyggelse *och*
- ta fram principiella ställningstaganden och en strategi för hur översvämningsrisken ska hanteras i efterföljande planering.

Länsstyrelsen har alldeles nyligen tagit fram ett underlag för länets kommuner i form av en lågpunkts- och ytavrinningskartering, baserad på höjddata. Karteringen kan ge en indikation på hur ytavrinningen ser ut vid kraftigt eller långvarigt regn och var i terrängen det kan bli vattenansamlingar. Karteringen kan utgöra en grund för var ytterligare utredning kan vara lämpligt.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med beskrivning av översvämningssrisker samt med ett avsnitt som behandlar risken för skyfall.

Risken för ras, skred och erosion

I översiktsplanen har kommunen pekat på behovet av geotekniska utredningar i samband med planeringen av område 6 och 7 i Källby och risken för skred längs Råmmån (område 14 i Källby), men det kan finnas fler områden som behöver utredas. Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen översiktligt bör redovisa riskområden, helst på karta. Dessutom bör en strategi redovisas över hur sådana riskområden ska utredas i samband med kommande planering och bygglovsprövningar. För mer vägledning hur översiktsplanen kan kompletteras gällande risken för ras, skred och erosion se yttrande från Statens Geotekniska Institut (SGI), daterat 2018-08-30.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med en översiktlig karta som redovisar riskområden för ras, skred och erosion.

Trafikbuller och vibrationer

I Källby planerar kommunen för nya bostäder i närheten av både Kinnekullebanan och väg 44. I Hällekis föreslår kommunen bostäder i närheten av Kinnekullebanan och Sjöråsvägen. Det saknas en bedömning om områdena ur buller- och vibrationshänseende är lämpliga för föreslagen byggnation.

Kommunens kommentar:

Områdena 1 och 3 i Hällekis är redan detaljplanelagda för bostäder varför inga nya bedömningar anses nödvändiga. Översiktsplanen kompletteras dock med ett avsnitt med hur bullerfrågan ska hanteras.

Miljöfarliga verksamheter

Beskrivningen av vilka verksamheter som finns är bra, men får gärna kompletteras med en karta och uppgifter om vilka skyddsavstånd som krävs på grund av olägenheter som till exempel buller, lukt och luftutsläpp. Särskilt angeläget är det för de Sevesoverksamheter som finns i kommunen där även säkerhetsavstånd till bostäder till följd av kemikaliehantering och olyckor är nödvändiga.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med karta som visar Sevesoanläggningar samt med tillhörande text.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

Ställningstaganden avseende Hällekis tätort

Kommunen är tydlig med att fördjupning av översiktsplan för Kinnekulle, *Kinnekulle 2030*, gäller även fortsättningsvis. Men för Hällekis tätort leder det samtidigt till oklarheter om vad som egentligen gäller för orten, eftersom förslaget till ny översiktsplan innehåller en ny fördjupning/inzoomad markanvändningskarta för Hällekis. Den nya markanvändningskartan skiljer sig från den markanvändningskarta för Hällekis som finns i *Kinnekulle 2030*. Markanvändningskartorna och ställningstagandena i de båda handlingarna kan inte gälla parallellt. Om det finns ställningstaganden i fördjupningen för Kinnekulle för det geografiska området Hällekis som ska fortsätta gälla behöver dessa arbetas in i den nya översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen förtydligas gällande Hällekis markanvändning. Det som redovisas i FÖP Kinnekulle gällande Hällekis utgår.

Miljökonsekvensbeskrivningen och sociala konsekvenser

De sammantagna miljökonsekvenserna är endast översiktligt redovisade. Miljökonsekvensbeskrivningen visar inte vad de faktiska konsekvenserna blir av exploatering av de utpekade utbyggnadsområdena. Resonemangen behöver utvecklas så att det tydligare framgår vilka konsekvenser ställningstaganden i översiktsplanen bidrar till. MKB behöver också kompletteras med uppgifter om strategier och åtgärder som planeras för uppföljning av den betydande miljöpåverkan som planen medför.

Kommunen redogör i översiktsplanen på ett tydligt sätt för vad social hållbarhet i samhällsplaneringen kan handla om, men analyserar inte hur det som kommunen föreslår i översiktsplanen bidrar till social hållbarhet eller inte. Kommunen kan genom att komplettera MKB med en hållbarhetsbedömning som omfattar även social hållbarhet belysa förslagets sociala konsekvenser. I hållbarhetsbedömningen kan sociala konsekvenser på ett övergripande plan beskrivas, men också mer detaljerat för tätorterna. Det kan till exempel för Källbys del handla om konsekvenser av att område sedan tidigare planerat för förskola nu föreslås bli bostäder, samtidigt som många nya bostäder planeras till orten.

Kommunens kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med mer djupgående resonemang och med ett avsnitt om uppföljning. Hållbarhetsaspekterna lyfts fram på ett tydligare sätt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Bostadsförsörjning

Av översiktsplanen framgår att kommunen år 2016 antog en handlingsplan till tidigare antagen bostadsförsörjningsplan. Slutsatserna i den får gärna återges i översiktsplanen för att möjliggöra en bedömning av hur översiktsplanen tar hand om dessa.

Kommunens kommentar:

En ny bostadsförsörjningsplan har påbörjats, därför bedöms inte slutsatserna i den nu gällande vara relevanta över lång tid framåt.

Kommunikationer och infrastruktur

Översiktsplanen bör förtydliga önskemålen om utökad kollektivtrafik, förbättrad tillgänglighet för resor och önskemål om mer väg- och cykelinfrastruktur stämmer överens med de regionala handlingsplanerna eller målsättningarna, eftersom kommunen inte har rådighet över frågorna på egen hand.

Länsstyrelsen anser, i likhet med Trafikverket, att det vore bra om kommunen tog fram en långsiktig trafikstrategi som tar ett helhetsgrepp på trafikfrågorna. Den kan till exempel hantera kommunens prioritering mellan olika trafikslag och hur turism trafik och tung trafik på Kinnekulle ska kunna samsas och/eller styras.

En annan fråga som bör belysas mer i översiktsplanen är sjöfarten och vad kommunen vill se för utveckling av Hönsäters industrihamn i Hällekis. I översiktsplanens utvecklingsstrategier är hamnverksamheten inte behandlad alls, samtidigt som kommunen konstaterar att vägarna i Hällekis är hårt trafikerade.

Kommunens kommentar:

En långsiktig trafikstrategi planeras inte i samband med översiktsplanen. Arbetet med en trafikstrategi får ske i ett senare skede.

Översiktsplanen kompletteras med kommunens intentioner för Hönsäters industrihamn.

Jordbruksmark

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att rimliga alternativ för utvecklingen av Götene tätort valts bort för att spara värdefull jordbruksmark. Det är positivt, men samtidigt anger kommunen i översiktsplanen att i de fall där det inte är möjligt, måste viss jordbruksmark och skogsmark tas i anspråk. En bedömning måste då göras på kvalitén på jordbruksmarken eller skogsmarken. Bedömer kommunen kvalitén som låg, eller att marken inte ingår i ett större sammanhang anser kommunen att det finns skäl att ta jordbruksmark eller skogsmark i anspråk.

I kommunen finns jordbruksmark av god kvalitet i stora skiften som är viktig för livsmedelsproduktionen. Det krävs därför att kommunen anstränger sig extra mycket för att hitta alternativ till att använda jordbruksmark till annan användning än jordbruksproduktion.

Kommunens kommentar:

I utställningshandlingen redovisar kommunen resonemang kring att ta jordbruksmark i anspråk.

Natur

Strandskydd

Strandskydd kan inträda om en detaljplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan. För att kunna utnyttja strandskyddade områden för exploateringar krävs att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § MB. Om kommunen i kommande detaljplaner åberopar något av de särskilda skälen punkt 3, 4 eller 5 gäller att åtgärderna/behovet inte ska kunna utföras/tillgodoses utanför området. Det ska därmed prövas om de måste företas inom det aktuella strandskyddsområdet. Om åtgärden kan lokaliseras utanför detta område, ska den lokaliseringen väljas.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det ställs stora krav på utredning av alternativa lägen, om tätortsutveckling ska komma ifråga som särskilt skäl inom strandskydd. Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har de senaste åren meddelat flera vägledande domar gällande upphävande av strandskydd kopplat till särskilt skäl, punkt 5 (angeläget allmänt intresse), och antagande av nya detaljplaner. MÖD har genom dessa domslut kraftigt förtydligat praxis, där avgörandena pekar på att det trots att angelägna allmänna intressen finns krävs långtgående utredningar av alternativ. Kommunen bör redan i översiktsplanen hantera frågan om alternativa lokaliseringar för planerad markanvändning inom strandskyddat område. En djupare alternativutredning och möjligheter till alternativa utformningar inom området med mera kan sedan hanteras i kommande detaljplanearbete.

I förslaget till ny översiktsplan föreslår kommunen viss exploatering inom strandskyddat område i Källby. Länsstyrelsen ser inte utifrån nu kända förutsättningar att det finns särskilda skäl för föreslagen exploatering inom område 10. Planerad vägdragning vid område 6 och 7 berör också delvis strandskyddat område kring Råmmån. En ny väg riskerar att allvarligt påverka naturvärdena i området och dessutom skapa en barriär som hindrar grön infrastruktur. Alternativa lösningar/dragningar behöver utredas.

Kommunens kommentar:

Götene kommun har i översiktsplanen så långt det varit möjligt planerat utbyggnadsområden utanför strandskyddade områden. Område 10 omfattas av ett planprogram (Truve/Svanvik) därav områdets avgränsning. I samband med detaljplanering får bedömning göras huruvida kommunen avser att pröva möjligheten för att upphäva/söka dispens för strandskyddet.

I övriga fall utbyggnadsområden ligger innanför strandskyddet, avser kommunen att upphäva/söka dispens i samband med detaljplan. Redovisning av de särskilda skäl som krävs för upphävande/dispens sker i samband med detaljplan. Detaljplan pågår för ny vägsträckning. I det arbetet föreslås ett antal kompensationsåtgärder för ingreppet i naturmiljön.

Grön infrastruktur och ekologisk kompensation

För att kunna bedöma om utbyggnadsområden planeras så att de gröna sambanden består, behöver resonemangen utvecklas och redovisningen åskådliggöras på kartor. Det behöver framgå var de gröna stråken i kommunen finns, var barriärerna finns och var det finns behov av och möjligheter till att stärka befintliga eller nya gröna stråk.

I samband med att den gröna infrastrukturen kartläggs, behöver kommunen även fundera över vilka områden som kan komma ifråga för ekologisk kompensation. Det kan till exempel handla om när jordbruksmark med biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet planläggs. Förlorade naturvärden ska då kompenseras. Detta görs lämpligen på ett sätt som stärker den gröna infrastrukturen i kommunen. Om kommunen redan i översiktsplanen har en plan för hanteringen av ekologisk kompensation kan detta spara tid och resurser i efterföljande detaljplanering.

Länsstyrelsen noterar att flera planerade bebyggelseområden riskerar att bilda barriärer i den gröna infrastrukturen, däribland område 6 i Götene och område 6, 7, 8, 10 och 13 i Källby. Vid planeringen av samtliga dessa områden behöver kommunen fundera över konsekvenserna för den gröna infrastrukturen, samt hur områdena kan anpassas och avgränsas för att minimera skada och bibehålla/skapa nya förutsättningar för grön infrastruktur.

Kommunens kommentar:

I planförslaget redovisas utvecklingsområden för natur – och rekreationsområden som syftar till att stärka de gröna sambanden i takt med ny exploatering på jungfrulig mark. Inom utpekade ytor för bostäder och verksamheter ska hänsyn tas till de gröna kopplingarna som finns. Detta ska säkerställas och utredas vidare i samband med detaljplanering.

Artskyddsförordningen

Länsstyrelsen rekommenderar att översiktsplanen på en övergripande nivå hanterar artskyddsförordningen. I översiktsplanen är det lämpligt att beskriva vilka skyddade arter som påverkas av kommunens utbyggnadsplaner. Länsstyrelsen rekommenderar även att kommunen i översiktsplanen, så långt det rimligt och möjligt, anger vilken hänsyn som krävs för att dessa arters bevarandestatus inte ska försämrats av till exempel tätortsutvecklingen. Genom att hantera frågan redan i översiktsplanen underlättas detaljplaneringen och det blir också lättare att uppskatta konsekvenserna i landskaps-ekologiskt perspektiv.

Utredning av vilka arter som berörs av föreslagen mark- och vattenanvändning kan i första läget ske genom en sökning i art-portalen.

Kommunens kommentar:

Beskrivning om att flera av kommunens skyddade arter återfinns i områden som har ett lagstadgat skydd, till exempel Natura 2000-områden läggs till i översiktsplanen.

Kultur

Såvitt Länsstyrelsen känner till saknar Götene kommun ett uppdaterat kunskapsunderlag för kommunens kulturmiljövärden. Ett sådant är viktigt för att kulturmiljövärdena ska säkerställas i planeringen och för att miljömålet God bebyggd miljö ska uppnås.

I gällande översiktsplan anges det som en strategisk åtgärd att kulturhistoriskt intressant bebyggelse ska inventeras som underlag för ett kulturmiljöprogram. Detta bör fortfarande vara aktuellt samt även gälla kulturlandskapet i stort och omfatta hur klimatanpassning kan ske.

Frånvaron av kulturmiljöunderlag och kulturmiljöprogram gör det svårt för Länsstyrelsen att ha detaljsynpunkter på föreslagna utbyggnadsområden utifrån kulturmiljövärdena på platsen. I stycken med rubriken Fortsatt planering (som avslutar flera avsnitt i kapitel 4), bör även framgå att frågor rörande kulturmiljövård ytterligare ska utredas. Här kan Länsstyrelsen komma att ha synpunkter i detaljplaneskeden.

Kommunens kommentar:

Kulturmiljöinventering ska ske, men inte i samband med översiktsplanen. Klimat- och miljöpolitiska programmet för Götene kommun har som mål att utföra en kulturmiljöinventering.

Utbyggnaden av framför allt Källby tätort och Blomberg kan ge betydande inverkan på fornlämningar. Detta gäller även särskilt VA-planen för kommunen. Centrumutveckling i Götene, Källby, Lundsbrunn och Hällekis bör ske med hänsyn tagen till kulturhistoriska värden. Förutom kända fornlämningar kan det finnas betydligt mer än vad som är registrerat i Fornsökens fornminnesinformations-system (FMIS).

Kommunens kommentar:

Götene kommun avser att så långt det är möjligt skydda värdefulla kulturhistoriska miljöer. I kommunen finns otaliga fornlämningar, intressekonflikter är därmed svåra att undvika. I samband med detaljplan ska arkeologiska förundersökning genomföras för att undersöka förekomster av fornlämningar och/eller klargöra vilket värde kända fornlämningar har.

Yt- och grundvatten

Vattenskyddsområden bör beskrivas och märkas ut på karta. För de fall där föreskrifter inte är fastställda, bör det ändå framgå vilka områden som är eller kan vara aktuella.

I översiktsplanen beskriver kommunen arbetet med föreskrifter för vattenskyddsområde Kinnevik. Föreskrifter tas fram gemensamt med Lidköpings kommun, men är inte antagna än. Länsstyrelsen vill ändå påpeka att det kan komma att påverka planeringen för både industriområden och bostadsområden i skyddszoner runt Väneren och även vid de vattendrag som rinner till Väneren.

Grusåsar med god grundvattenföring kan utgöra en dricksvattenreserv för framtiden. Dessa bör därför märkas ut särskilt.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med karta över vattenskyddsområden. Framtida dricksvattensreserver, i form av exempelvis grusåsar, får belysas i särskilt sammanhang.

Vatten- och avlopp (VA)

I översiktsplanen beskrivs vatten- och avloppshantering som en nyckelfråga för att utökad bebyggelse ska kunna ske i flera områden. Det framgår dock inte vilka områden som kommunen har bedömt som verksamhetsområden enligt 6 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. I översiktsplanen redovisas ett utdrag ur VA-planen över behov och möjlighet gällande både vatten- och avloppslösningar, men ett förtydligande bör göras om vilka områden kommunen avser att göra till verksamhetsområde. Det är lämpligt att det av kartan även framgår hur andra områden bedömts.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen förtydligas gällande verksamhetsområden och vilka områden som är aktuella för framtida verksamhetsområden.

Avfall och återvinning

I översiktsplanen beskriver kommunen nuläget för avfallshanteringen, samtidigt som kommunen konstaterar att det finns behov av utökad verksamhet. Om behovet föranleder att ny mark ska avsättas för återvinning och avfallsbehandling behöver det framgå av översiktsplanens markanvändningskartor.

Kommunen uttrycker i översiktsplanen en strävan om slutna kretslopp för materialförsörjning. Om kommunen har en särskild materialförsörjningsplan bör den lyftas fram och beaktas i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Kommunen har inget behov av utökad verksamhet de kommande åren, texten kompletteras. Kommunen har ingen materialförsörjningsplan.

Förorenade områden

De förorenade områdena som har identifierats bör märkas ut på karta. Kartan bör även innehålla de rödfyrsområden som finns i Götene kommun.

Det är viktigt att veta var de förorenade områdena finns, dels för att veta hur det är möjligt att exploatera platsen men också för att massor ska kunna omhändertas på ett godtagbart vis även vid andra schaktningar och underhållsarbeten.

Alunskifferområden bör även märkas ut där särskilda försiktighetsåtgärder kan behövas till exempel vid borring av energibrunnar. Åtgärder syftar till skydd av grundvattnet, som annars kan förorenas vid läckage från alunskifferlager till grundvatten i sandstenslagret.

Kommunens kommentar:

Kommunen har i dagsläget ingen data över rödfyrsområden.

Luftfart

Översiktsplanen bör kompletteras med information om flyghinder för den civila luftfarten och vilka remisskrav som gäller. Se Luftfartsverkets yttrande, daterat 2018-07-06.

Kommunens kommentar:

Karta i översiktsplanen byts ut.

Fastighetsrättsliga frågor

Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i någon del av kommunen kan det vara bra att i översiktsplanen redovisa dessa områden och de särskilda skälen. Se vidare Lantmäteriets yttrande, daterat 2018-08-14.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med redovisning av när allmänna platser med enskilt huvudmannaskap skulle kunna tillämpas.

Energimyndigheten

Yttrande angående Götene kommuns översiktsplan

Energimyndigheten har fått en förfrågan från Länsstyrelsen i Västra Götalands län att inkomma med synpunkter på Götene kommuns översiktsplan.

Energimyndigheten är ansvarig för att ange riksintressen för energiproduktion och energidistribution samt bevaka utvecklingen av hushållningen med mark- och vattenområden avseende energiproduktion och energidistribution.

Energimyndigheten har därför granskat översiktsplanen vad gäller energiändamål.

Energimyndigheten vill lyfta fram vikten av att möjliggöra en resurseffektiv utbyggnad av förnybar energiproduktion. Detta med hänsyn tagen till Sveriges mål om ett 100 % förnybart elsystem till 2040. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därför ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden. Energimyndigheten uppmuntrar kommunen att uttryckligen hänvisa till 2040-målet i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med hänvisning till Sveriges mål 2040 om förnybart elsystem.

Energimyndigheten ser positivt på att kommunen i översiktsplanen har tagit hänsyn till vindkraftutbyggnaden inom ramen för den fysiska planeringen.

Som kommunen påpekat är nästan samtliga lämpliga områden (inklusive de med minst 800m avstånd till närmaste bostadshus) redan exploaterade.

Energimyndigheten uppmuntrar kommunen att i översiktsplanen diskutera hur

kommunen ställer sig till en eventuell framtida "repowering", dvs. att ersätta gamla verk med nya, högre, mer produktiva vindkraftverk.

Kommunens kommentar:

Frågan om att ersätta befintliga vindkraftverk med nya högre och kraftfullare bör hanteras i varje enskilt fall i samband med bygglov och eventuell tillståndsansökan.

Försvarsmakten

Texten om riksintressen för totalförsvarets militära del kan förtydligas något. Framförallt bör framgå att Götene kommun berörs av stoppområde för höga objekt kring Såtenäs flottilflygplats. Inom stoppområdet kan Försvarsmakten inte acceptera att höga objekt uppförs med avseende på flygsäkerhetsrisker och begränsningar av verksamheten vid flottiljen

Kommunens kommentar:

Se svar till Länsstyrelsen ovan.

Lantmäteriet

Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete

Översiktsplanen berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplanläggs.

Lantmäteriets synpunkter

Ev. strategi för områden med enskilt huvudmannaskap.

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

Övriga synpunkter

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

Kommunens kommentar:

Se svar till Länsstyrelsen.

Luffartsverket

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten. Detta bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV remitteras i dessa ärenden.

LFV vill påminna kommunen om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Observera att som en konsekvens av ovanstående skall även alla vindkraftverk som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta, oberoende av position, remitteras till LFV. Detta gäller överallt, även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

Vidare gäller att alla objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som förekommer i kommunala planer skall remitteras till LFV.

Samråd skall alltså inte enbart ske med Forsvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare skall alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som skall uppföras.

Kommunens kommentar:

Kommunen skickar planer och relevanta bygglovsärenden på remiss till LFV.

PTS- Post- och telestyrelsen/Nätsäkerhetsavdelningen

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga
- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi "Sverige helt uppkopplat 2025" där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas

tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

En robust och välutbyggd IT-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd IT-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan- och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område att besvara remissen. I detta fall torde det vara lämpligt att kontakta Telia Company AB, Skanova, Tele2, Telenor, Tre, NET 1 samt Teracom. Även kommunen bör ha en förteckning över vilka ledningsägare som blir berörda. Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se". För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Kommunens kommentar:

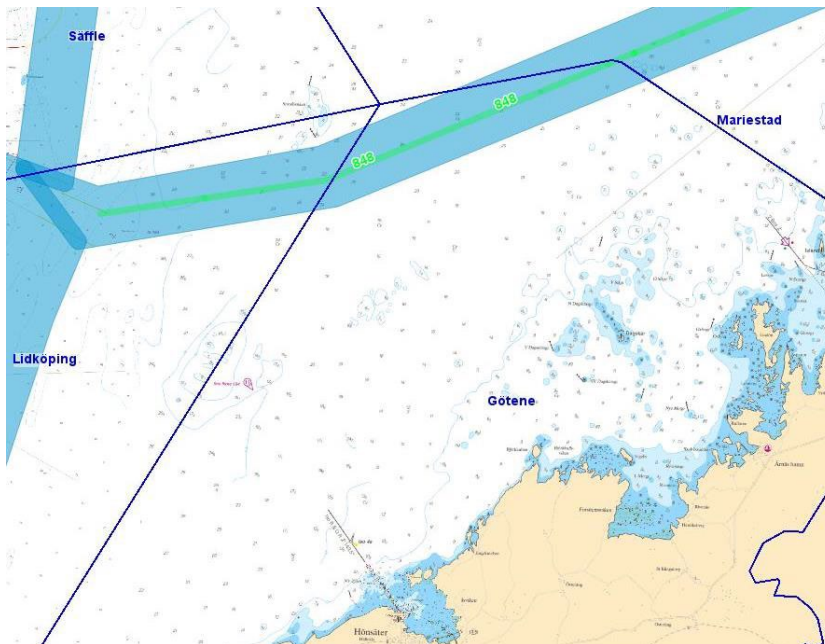
Rutiner finns för samråd med berörda parter i respektive arbetsmoment, exempelvis detaljplanesamråd.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser positivt på det förslag till översiktsplan Götene kommun framtagit och har inget att erinra i sak.

Övriga synpunkter Sjöfartsverket noterar i kapitel 3, Riksintressen och allmänna intressen, att riksintresse för kommunikationer/Sjöfart är nämnda. Den nordligaste delen av Götene kommuns vattenområde i Vänern omfattas av riksintresse för Sjöfart/farleder (farled 848). Vi ser inte att detta påverkar Götenes planer för

kommunen men borde omnämnas i översiktsplanen för att tydliggöra för eventuella framtida anspråk.

Figur 1 Riksintresse för kommunikationer/Sjöfart

Kommunens kommentar:

Se svar till Länsstyrelsen ovan.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har beretts tillfälle att avge yttrande i rubricerat ärende. Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls.

Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen.

Statens fastighetsverk (SFV)

Inledning

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet.

SFV förvaltar cirka 3000 byggnader och en sjundedel av Sveriges markyta. I Västra Götalands län har SFV bland annat residens, fästningar och

kronoholmar. I Götene kommun förvaltas kronoholmarna Dagskär 1:1 och Skateberget 1.1 av SFV.

Sammanfattning

De obebyggda kronoholmar SFV förvaltar i Götene kommun omfattas av strandskydd och ligger inom område som är av riksintresse för såväl turism och friluftsliv som för yrkesfiske. SFV är tillfreds med redovisning och ställningstaganden kring riksintressen i förslaget till översiktsplan. Översiktsplanen föreslår inga förändringar för holmarna varför SFV inte har några synpunkter på markanvändningen.

Statens geotekniska institut (SGI)

Statens geotekniska institut (SGI) har av länsstyrelsen i Västra Götaland erhållit rubricerat ärende med begäran om synpunkter. SGI:s yttrande begränsar sig till geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. SGI granskar inte frågeställningar rörande grundläggning och markmiljö inkl. markradon.

SGI:s synpunkter

SGI kan i underlaget inte finna information om geotekniska frågor relaterade till hälsa och säkerhet såsom områden med dokumenterade ras- och skredrisker. SGI förordar en komplettering av översiktsplanen enligt rekommendationerna nedan.

SGI rekommenderar att översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt som behandlar geotekniska säkerhetsfrågor exempelvis ras/skred i berg/jord, erosion och geotekniska frågeställningar relaterade till översvämning. God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor. Dessutom bör en strategi redovisas över hur sådana riskområden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov. Avsnittet bör även ge en översiktlig beskrivning av geologiska förhållanden inom kommunen. Som förtydligande rekommenderas att texten kompletteras med ett utdrag ur SGU:s jordartskarta.

SGI vill påtala att skredrisk inte enbart förekommer i områden med lerjordar utan kan även förekomma i siltjordar och övriga friktionsjordar samt som morän- och bergskred. Även ras och slamströmmar är viktiga säkerhetsfrågor att beakta vid branta partier av friktionsmaterial (silt, sand, grus och sten) eller vid risk för bergras. Erosion kan på sikt försämra förutsättningarna för slänter som idag är stabila så att stabilitetsproblem kan uppstå i framtiden. Klimatförändring med ökade flöden i vattendrag kan bidra till denna problematik.

MSB (tidigare Räddningsverkets) utförde 2007-2008 en översiktlig stabilitetskartering i kommunen, vilket lämpar sig väl som underlag vid översiktlig planering. I utförd stabilitetskartering redovisas områden i

kommunen som översiktligt vid karteringstillfället inte kunde klassas som tillfredsställande stabila. Stabilitetskarteringen hanterade enbart områden som då var bebyggda. Det kan innebära att det i anslutning till dessa områden, eller inom andra föreslagna utbyggnadsområden, finns fler områden där risk för ras, skred och erosion föreligger, vilket bör påtalas i översiktsplanen.

För att det geotekniska planeringsunderlaget skall bli komplett och relevant för översiktsplanen är det viktigt att samtliga områden inom kommunen bedöms ur geoteknisk synvinkel och att ny kunskap som erhållits genom geotekniska utredningar inarbetas i underlaget. För att identifiera riskområden, även där geotekniska utredningar ej har utförts, kan grova värderingar göras utifrån bl. a. geologiska (SGU) och topografiska (Lantmäteriet) kartor. SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl.a. MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion ([http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-vl .pdf](http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-vl.pdf)). Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning och vid utpekande av nya utbyggnadsområden.

En översiktsplan bör innehålla en strategi för hur de geotekniska frågorna ska klarläggas. En sådan strategi rekommenderas att innehålla:

- Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättningar för försämrad säkerhet med hänsyn till skred och ras i jord och berg, erosion, översvämning, områden med begränsad byggbarhet till följd av komplicerade geotekniska förhållanden
- Identifiering av områden där ytterligare geotekniska utredningar är eller kan vara nödvändiga vid framtida detaljplanarbeten för att bedöma områdenas lämplighet med hänsyn till geotekniska säkerhetsrisker
- Riktlinjer för eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden.
- Översiktlig bedömning av hur klimatförändringen kan påverka de geotekniska frågeställningarna

Avsikten med en strategi är att ange vad som ska utredas för att ha en beredskap för detta i samband med detaljplanläggning. Det kan t.ex. påverka i vilken ordning man planlägger områden eller att man samordnar utredningar för flera områden. Strategin innebär också att de geotekniska säkerhetsfrågorna kommer med tidigt i planläggning och bygglovgivning vilket är ett stöd för att styra markanvändning mot ökad säkerhet och minskade kostnader.

SGI vill också framhålla vikten av att vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål utgå från livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. och därför beakta förväntade effekter av ett förändrat klimat. Klimatscenarierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden i vattendrag och förhöjda grundvatten- och portrycksnivåer i mark.

Detta medför ökade risker för ras, skred, erosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som

tillkommande bebyggelse). Översvämningsförebyggande åtgärder, t.ex. uppfyllnader och vallar, medför geotekniska konsekvenser, vilket också måste beaktas.

För ytterligare information om, bland annat, hur geotekniska säkerhetsfrågor bör hanteras i planprocessen, se följande film:

<https://www.youtube.com/watch?v=Aldfd98UopU>

Kommunens kommentar:

Se svar till Länsstyrelsen ovan.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har inga anläggningar i Götene kommun.

Svenska kraftnät kan konstatera att aktuell plan saknar underlag rörande kommunens totalförsvär, förutom Försvarsmaktens riksintresse. Den civila delen av totalförsvaret är ett kommunalt intresse och utgör grundförutsättningar för kommunens planering. Hit räknas bland annat regionnätansläggningar i form av ledningar och stationer för eldistribution.

Vi vill påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktions etableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region som stamnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta bör beaktas i den fortsatta planeringen. Vid eventuell framtida vindkraftsetablering i närheten av kraftledningar behöver vissa säkerhetsavstånd iakttas. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden bör även vara tillräckliga för säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Svenska kraftnät vill även påminna om de tekniska krav som omfattar alla vindkraftverk och vindkraftsparker med kapacitet större än 1,5 MW. Dessa krav återfinns i föreskriften SvKFS 2005:2 ”Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om driftsäkerhetsteknisk utformning av produktionsanläggningar”.

För frågor gällande anslutning av vindkraft till stamnätet har Svenska kraftnät tagit fram ett vägledande dokument. Båda handlingarna finns att hämta på vår webbplats, www.svk.se. Vi vill upplysa om att uppförande av den här typen av anläggningar i eller nära ett vattenområde kan behöva prövas enligt elberedskapslagen innan tillstånd enligt li kap. i miljöbalken kan ges.

Produktionsanläggningar kan vara anmälningspliktiga enligt elberedskapslagen. I vår föreskrift SvKFS 2013:2 anges vilka anläggningar som omfattas av anmälingsskyldigheten. Föreskriften och blanketter för anmälan går att hämta på vår webbplats. Här finns även ett förtydligande dokument i form av ”Frågor och svar om Elberedskapsföreskriften”.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: ”© Affärsverket svenska kraftnät”.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till Perspektivplan 2025 och Nätutvecklingsplan 2016 - 2025. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Information angående samråd och remisser till Svenska kraftnät

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: <http://www.svlc.se/aktorsportalen/> samhällsplanering

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser och utredningskorridorer. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg

Kommunens kommentar:

Remiss skickas till Svenska kraftnät vid planering inom 250 meter från stamnätledningar och stationer.

Trafikverket

Tidigare samråd

Trafikverket har lämnat information till den kommunspecifika sammanfattande redogörelse som Länsstyrelsen har tagit fram för Götene kommun (TRV 2018/12213).

Trafikverkets synpunkter

Generellt

Götenes förslag till översiktsplan är lättläst och de övergripande tankarna för kommunens utveckling är tydliga.

I översiktsplanen saknar dock Trafikverket en beskrivning av hur kommunen tar hänsyn till de transportpolitiska målen avseende både funktionsmål och

tillgänglighetsmål. Trafikverket saknar också en beskrivning av hur kommunen tar hänsyn till regionala transportmål.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med beskrivning av hur kommunen tar hänsyn till de transportpolitiska målen.

Trafikverket anser vidare att översiktsplanen bör innehålla eller hänvisa till någon form av trafikstrategi. Vad är kommunens långsiktiga strategi för trafikfrågor som i sin tur ska leda till en hållbar samhällsutveckling? Hur ser kommunen på prioritering mellan de olika trafikslagen?

Kommunens kommentar:

En långsiktig trafikstrategi planeras inte i samband med översiktsplanen. Arbetet med en trafikstrategi får ske i ett senare skede.

Riksintresse för kommunikationer

Riksintresse för kommunikationer finns upptagna i översiktsplanen, men Trafikverket saknar dock en bedömning av hur riksintressena påverkas av kommunens utbyggnadsplaner. Skadas exempelvis riksintressena genom att framkomligheten begränsas på grund av anslutande trafik, eller genom att säkerheten äventyras (ökat spårspring, oskyddade trafikanter som korsar bilväg etc.). Likaså saknas ett resonemang kring hur riskerna för olyckor med farligt gods hanteras. Trafikverket noterar också att riksintresse-sjöfart inte finns beskrivet i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med bedömning av hur riksintressena påverkas samt med avsnitt om farligt gods och riksintresse för sjöfart.

Väg 44

Väg 44 är prioriterad för framkomlighet i stråkets riktning, varför nya Trafikverket generellt är mycket restriktiva mot nya anslutningar. Den befintliga väg 44 som ersätts av ny sträckning söder om Källby har inte dessa krav och kan övergå i kommunal ägo.

E20

Trafikverket noterar kommunens ställningstagande att E20 ska utvecklas till en motorväg med 2+2-standard genom hela Västra Götaland. Det finns dock idag inte några planer på motorvägsstandard på hela sträckan, utan E20 kommer att byggas om till mötesfri landsväg med varierande antal körfält genom regionen.

Kinneullebanan

Beskrivningen av Kinneullebanan bör utvecklas när det gäller buller, vibrationer, olyckor, farligt gods och spårspring.

Kommunens kommentar:

Motorvägsstandard är en felskrivning. Ordet ändras till mötesfri landsväg. Översiktsplanen kompletteras med ett avsnitt om buller, där Kinnekullebanan omnämns.

Områdesspecifika synpunkter*Kopplingen mellan Götene och Skövde (väg 2761)*

Trafikverket instämmer med kommunen i att väg 2761 är viktig för både pendling och godstransporter mellan Götene och Skövde. Trafikverket noterar att kommunen anser att vägen ska ges en högre standard. En åtgärdsvalsstudie genomfördes där framförallt åtgärder för att separera oskyddade trafikanter från övrig trafik genom byggnation av en gång- och cykelväg. Åtgärder såsom kurvrätning och breddning på ett parti föreslogs också under förutsättning att bärighetsgruppen fortsatt prioriterar sträckan och att gång- och cykelvägen byggs.

Bebyggelse på landsbygden

I översiktsplanen framgår dels att ny bebyggelse ska lokaliseras vid befintlig bebyggelse, men även att ny bebyggelse ska lokaliseras vid befintlig infrastruktur. Vad är det som gäller? I det fall ny bebyggelse placeras invid statliga vägar kommer Trafikverket att ha synpunkter på nyskapande av anslutningar och avstånd till vägen med mera.

Kommunens kommentar:

Texten om placering av ny bebyggelse förtydligas.

Trafikverket vill också poängtera att det mindre vägnätet inte kommer att kunna ges en högre standard.

Götene

Det bör tydligare beskrivas hur en utveckling av områdena 13 och 14 norr om väg 44 skulle medföra för påverkan på det viktiga stråk som vägen utgör. Hur kopplas områdena till Götene tätort när det gäller gång- och cykeltrafik. Trafikverket kommer att inte att tillåta några ytterligare anslutningar till väg 44.

Kommunens kommentar:

Götene kommun planerar inga nya anslutningar till riksväg 44 i översiktsplanen.

Då utveckling av områdena intill gamla E20, nuvarande väg 2755, blir aktuell kommer Trafikverket återigen att ställa krav på att kommunen tar över vägen och därmed kan hantera den som en lokalväg.

Källby

Trafikverket anser att den tidigare sträckningen av väg 44 som kommer att få funktionen lokalgata då den nya sträckningen öppnas bör övergå till kommunen. För utveckling av område 10 i södra delen av Källby kommer Trafikverket att ställa detta krav.

Lundsbrunn

Inga synpunkter

Hällekis

Område 1 som redan är detaljplanerat ligger sjönära vilket ger en attraktiv boendemiljö, men Trafikverket vill påminna om de trafikproblem som boende ger uttryck för då väg 2727 är vägen för tung trafik till och från Paroc. Åtgärder har gjorts, men problemet kan inte helt undvikas.

Område 4 ligger invid, men ändå på ett visst avstånd från övrig bebyggelse. Det är viktigt att området kopplas på ett naturligt sätt till både gångvägar och kollektivtrafik.

Området nr 5 som ska utvecklas för att binda ihop centrumstråket påverkas av att stråket korsar Kinnekullebanan i plan och även väg 2727 med stor andel tung trafik, se ovan.

Kinnekulleområdet

Hela Kinnekulleområdet nås via det mindre vägnätet. Trafikverket har inte möjlighet att prioritera en förbättring av detta vägnät. Området nås endast i begränsad utsträckning av kollektivtrafik varför ny bostadsbebyggelse i stor utsträckning hänvisas till att använda bilen för att nå nödvändig service och arbetsplatser.

Vid utveckling av bebyggelse måste även hänsyn till Kinnekullebanan tas. Det gäller såväl plankorsningar och buller och vibrationer från järnvägen. Exempelvis kan en sådan konflikt uppstå i Blomberg.

Kommunens kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen gäller. Ingen ytterligare utveckling i Blomberg lyfts i översiktsplanen. Kinnekullebanans station i Blomberg stödjer utbyggnad i det området.

Götenelänken

Trafikverket noterar skrivningen om Götenelänken som en alternativ sträckning av Kinnekullebanan. Det finns inte någon indikation på att en sådan nysträckning skulle bli verklighet.

Kommunens kommentar:

Götenelänken stryks ur översiktsplanen.

Övrigt

Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i arbetet med att ta fram Götenes nya översiktsplan.

Vattenfall

Vattenfall Eldistribution (Vattenfall) har tagit del av handlingarna för ovanstående översiktsplan och lämnar följande yttrande. Vattenfall har inget att erinra.

Regionala aktörer

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionens synpunkter på förslag till översiktsplan för Götene kommun

Västra Götalandsregionen har tagit emot samrådshandling gällande förslag till översiktsplan för Götene kommun. Avdelningen kollektivtrafik och infrastruktur yttrar sig i första hand ur ett kollektivtrafik- och infrastrukturperspektiv. Yttrandet har stämts av med Västtrafik och synpunkter från Västtrafik finns inarbetade i vårt remissvar.

Regionala mål och strategier, utgångspunkter för yttrandet

I Västra Götaland har det i bred samverkan tagits fram ett flertal mål och strategier som är regionens och kommunernas gemensamma prioriteringar vad det gäller regionens utveckling. Övergripande är Vision Västra Götaland – Det goda livet. Västra Götaland ska vara en attraktiv region att bo, verka och leva i och invånarna i Västra Götaland ska ha bra förutsättningar att ta del av arbete, utbildning och livskvalitet. Investeringar i transportinfrastrukturen ska bidra till att fler personer når en större arbetsmarknad och ge förutsättningar för effektiva och hållbara person- och godstransporter.

Yttrandet utgår i första hand från Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland 2017–2020, Regional plan för transportinfrastrukturen och Målbild tåg 2035. Västra Götalandsregionens långsiktiga mål för persontransporter är att andelen hållbart resande ska öka och kollektivtrafikresandet fördubblas. En fördubbling av antalet resor är ett av delmålen fram till 2025. För att åstadkomma detta behöver förutsättningarna för att resa kollektivt förbättras. En grundläggande faktor för ett ökat kollektivt resande är att invånarna i regionen i allt större utsträckning bor nära de gemensamt prioriterade kollektivtrafikstråken.

Det är vid byggande av områden för bostäder och verksamheter som förutsättningarna för transportsystemet läggs fast. Att våra transporter idag använder mycket energi, samt ger stora utsläpp av koldioxid och andra emissioner är delvis en konsekvens av vår utspridda bebyggelsestruktur. Om ny bebyggelse koncentreras till befintliga orter och längs stråk ger det möjlighet för fler att använda cykel, gång och kollektivtrafik för sina resor. Skolor, handel och service bör ligga i knutpunkter. Vilken typ av bostadsbebyggelse som byggs påverkar underlaget för kollektivt resande.

Synpunkter på planen

Götene kommun har idag ca 60 % av sin befolkning boende i de fyra tätorterna och 40 % boende i byar, på landsbygden och i fritidshusområden. Kommunen har också en befolkningsprognos som visar på en ökad andel äldre, i åldersgruppen 80+.

Översiktsplanens övergripande utvecklingsstrategi är att lägga merparten av ny bebyggelse längs stråk och i kärnor som har utbyggd infrastruktur. Att planera

utveckling i kommunens fyra större tätorter är ett bra sätt att skapa goda förutsättningar för ett hållbart resande via gång, cykel och kollektivtrafik.

Det är viktigt att nya bostadsområden som inte ligger i direkt anslutning till centrumkärna/busshållplats får utvecklade gång- och cykelvägar för att underlätta för ett hållbart resande i mindre orter. I Källby t.ex. finns en ny vägsträckning utritat i översiktsplanen, men inte en ny gång- och cykelväg i den sträckning från de planerade bostadsområdena i norra delen av orten. Landsbygd och glesare delar av kommunen är svåra att försörja med kollektivtrafik och det är troligen flera områden som även på längre sikt inte har tillräckligt underlag för linjelagd kollektivtrafik.

Kommunens kommentar:

I samband med detaljplanering beaktas behov av gång- och cykel.

I landsbygdsutredningen fastslås en lägstanivå som boende i Västra Götaland kan förvänta sig när det kommer till kollektivtrafik på landsbygden, vilket blir ett underlag att ta hänsyn till när kommunen utvecklar sina mindre orter.

Avdelningen för kollektivtrafik och infrastruktur uppskattar att kommunen i sin översiktsplan lyfter att det är viktigt att bebyggelseutvecklingen stöder användandet av kollektivtrafik. Det är en förutsättning för att samhällsplanering och kollektivtrafik ska kunna utvecklas i en gemensam process.

Då en central fråga för kommunen är en långsiktig och uthållig tillväxt i samverkan med näringslivet är det önskvärt att även frågan om hållbara transporter tas in i detta arbete. Detta både gällande personresor till och från arbetsplatser men också de godstransporter som sker inom kommunen, vilket skulle gå i linje med Götene kommuns mål om att bli en fossilbränslefri kommun.

År 2013 antogs Målbild Tåg 2035 av regionfullmäktige i Västra Götaland. Målbilden har ambitionen att tredubbla tågresandet i Västra Götaland. Kinnekullebanan är en viktig del i denna målbild och ambitionen för banan är att öka antal tåg och snabba upp hastigheten. Idag vet vi att elektrifiering av Kinnekullebanan är svårare och dyrare än förväntat under målbildsarbetet. Under 2019 kommer ett arbete med att prioritera inom Målbild Tåg 2035 att drivas av Västra Götalandsregionen. Kinnekullebanan är en del av denna utredning. Den kommande utredningen kommer att svara på hur vi kan utveckla Kinnekullebanan på kort och lång sikt med den kunskap vi har idag. Parallellt med detta pågår en bränsleutredning för Kinnekullebanan för att se över möjligheten att byta ut dagens dieseltåg mot ett miljövänligt alternativ. Västra Götalandsregionen ser, precis som Götene kommun, Kinnekullebanan som viktig för pendlingsmöjligheterna i regionen.

Götenelänken finns inte med i Målbild Tåg 2035. Då infrastrukturbehovet på järnvägen i Västra Götaland är mycket större än tillgängliga medel redan för befintliga banor har Västra Götalandsregionen ingen ambition att driva frågan om en ny järnvägssträckning för att ersätta Kinnekullebanan.

Kommunens kommentar:

Se svar till Trafikverket ovan

Översiktsplanen nämner vikten av god infrastruktur i de viktiga pendlingsstråken till Skövde, Mariestad, Lidköping och Skara. Vi ser positivt att Götene sätter in kommunen i detta regionala sammanhang. I de olika stråken har kollektivtrafiken olika god konkurrenskraft och potential. Vi hade gärna sett att översiktsplanen lyfte upp denna potential och prioritet för kollektivt resande där förutsättningarna för detta är goda.

Västra Götalandsregionen och Västtrafik ser fram emot fortsatt samarbete.

Kommunens kommentar:

Götene kommun bedömer att frågan om potential och prioritet av kollektivt resande bättre lämpar sig utanför översiktsplanen eftersom det behöver lyftas i ett delregionalt sammanhang med flera olika aktörer, inte bara kommunen.

Kommuner

Skövde kommun

Kommunstyrelsen beslutar att lämna följande yttrande från Skövde kommun.

Bakgrund

Götene kommun har tagit fram ett samrådsförslag till översiktsplan för sin kommun, "Översiktsplan 2018 för Götene kommun". Skövde kommun har fått handlingarna på remiss med möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Skövde kommun har tagit del av planförslaget. Skövde kommun delar Götene kommuns syn på vikten och värdet av att förbättra transportsambandet mellan Götene och Skövde via väg 2761 mellan Götene och Timmersdala.

Vidare anser Skövde kommun att markerad markanvändning 'Viktig skogsmark' mot kommungränsen mellan Götene och Skövde är bra och riktig. I detta område finns höga natur- och kulturvärden i form av naturreservat, Natura2000 samt riksintressen som ligger på båda sidor om kommungränsen. Skövde kommun har vidare ett utpekad tyst område i sin översiktsplan för delar av området vid Klyftamon.

Bakgrund

Planförslaget behandlar den framtida utvecklingen av Götene kommun och är en beredskap för den långsiktiga fysiska utvecklingen av kommunen. Översiktsplanen syftar till att visa kommunens viljeinriktning kring den framtida mark- och vattenanvändningen. Tyngdpunkten på planen ligger i redovisning och beskrivning av utvecklingsområden, med bland annat bostäder och verksamheter, i kommunens fyra större tätorter; Götene, Lundsbrunn, Källby och Hällekis. Men även Brännebrona och Kinnekulle finns redovisade.

Den långsiktiga intentionen för kommunen illustreras genom en karta med övergripande utvecklingsstrategier. Områden, platser och stråk dit kommunen framför allt vill kanalisera utvecklingsinsatser lyfts fram, liksom särskilt viktiga samband och de områden som i ett översiktligt perspektiv har de största natur-,

och rekreativsvärdena. Fem frågor har identifierats för extra fokus, bostäder, infrastruktur, klimatanpassning, arbetspendling samt jordbruks- och skogsmark.

Av planförslaget framgår att Götene kommun värderar kommunens jordbruksmark och skogsmark högt. I den mån det är möjligt ska jordbruks- och skogsmark bevaras.

I planförslaget redovisas den framtida mark- och vattenanvändningen utmed hela sträckan mot Skövdes kommungräns som 'Viktig skogsmark'. Det överensstämmer på ett bra sätt med Skövde kommuns översiktsplan.

Över kommungränsen mellan Götene och Skövde kommuner sträcker sig områden av riksintresse för naturvård respektive kulturmiljövård (Riksintresse naturvård Klyftamon- Stora Gåsenmossen, Riksintresse kulturmiljövård Ledsjö-Vättnäs-Istrum-Lerdala). Likaså ligger Klyftamons naturreservat samt Natura2000-område i båda kommunerna.

När det gäller infrastrukturen beskriver planförslaget att starkare samband för Götene med både Skövde och Mariestad är nödvändigt samtidigt som de goda förbindelserna till Lidköping och Skara ska fortsätta utvecklas. Vidare anges att väg 2761 mellan Götene och Timmersdala är en viktig väg för den tunga trafiken samt för att binda ihop Götene och Skövdes arbetsmarknader. Både Götene kommun och Skövde kommun ser behovet av att stärka sambandet mellan kommunerna. Att då förbättra väg 2761 är en viktig del i det arbetet. Pendlingen på vägen ökar samtidigt som vägen upplevs som allt mer osäker för oskyddade trafikanter.

Skövde kommun delar Götene kommuns syn på vikten och värdet av att förbättra transportsambandet mellan Götene och Skövde via väg 2761 mellan Götene och Timmersdala.

Lidköpings kommun

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att lämna nedanstående svar som synpunkt på Götene samrådsförslag till översiktsplan.

Sammanfattning

Rubricerad översiktsplan, upprättad i juni 2018, finns utställd för samråd och synpunkter ska ha lämnats senast 30 september 2018.

Översiktsplanen syftar till att visa kommunens viljeinriktning kring den framtida mark- och vattenanvändningen. Kommunen har bland annat pekat ut områden som skulle kunna utvecklas för bostäder, centrumverksamheter, handel och industri mm.

Översiktsplanen behandlar den framtida utvecklingen av Götene kommun och är en beredskap för den långsiktiga fysiska utvecklingen av kommunen. Planen ska ge vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt om hur den bebyggda miljön ska bevaras och utvecklas. Planen ska redovisa hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna

översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Planen ska även redovisa de allmänna intressen som anges i plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB). Översiktsplanen ska leda till ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle.

I översiktplaneförslaget pekar man, under mellankommunala- och regionala intressen, på att ha fungerande transportstråk mellan kommunens kärnor och till grannkommunerna. Här lyfts E 20 och väg 2671 fram som särskilt viktiga. Väg 44 är också viktig och en positiv syn på fortsatt standardhöjning likt den som sker mellan Källby och Lidköping är viktig för att säkra och utveckla arbetspendling och kollektivtrafik.

Lidköpings kommun ser positivt på att Götene kommun lyfter fram vikten av investeringar i Kinnekullebanan för regional utveckling med bättre och fler transportsamband som banan innebär.

Vänersamarbetet anser även Lidköpings kommun är ett viktigt instrument för att få en samsyn på de stora och viktiga frågor som berör Vänern och välkomnar också en regional strategi som verkar för en hållbar utveckling.

Likaså anser Lidköpings kommun att samarbete ska ske för att skydda de sammanhängande grönstrukturerna för att bevara och öka den biologiska mångfalden. Grönstrukturerna vid kommungränserna är därför viktiga att se ur ett helhetsperspektiv, oberoende av vilken kommun de ligger i.

Som en följd av ovanstående bör det i utvecklingen av Källby, som berör planprogramområdet för Filsbäck och Truve/Svanvik, anges att grönstrukturen i strandzonen utmed Vänern och utmed Öredalsån ska beaktas i de framtida detaljplanerna.

Kommunens kommentar:

Frågeställningar kring strandzoner hanteras i detaljplanearbetet som ska ske utifrån framtaget planprogram för området, i dialog med Lidköpings kommun.

Kommunala nämnder och bolag

AB Götene Bostäder

Till kommunstyrelsen Götene kommun

AB GöteneBostäders styrelse har gett undertecknad i uppdrag att tillskriva Götene kommun angående rubricerad översiktsplan.

Inledningsvis vill bolaget tacka för möjligheten att lämna synpunkter. Sammanfattningsvis konstaterar bolaget att planen i stort ger ett mycket väl genomarbetat intryck men har önskemål om en ändring och ett tillägg:

Planen behöver på s. 15 revideras med det antal uthyrningslokaler som för närvarande ingår i bolagets bestånd, vilket är 24 st.

På plankartan på s. 58 bör en markering göras (gul prick) på GöteneBostäders fastighet Melonen 6 för att tydliggöra möjligheten att tillskapa eventuella ytterligare bostäder på fastigheten, på ytan mellan de befintliga bostadshusen utmed Heldegatan och Alsborgsgatan. Bolaget vill också passa på att framföra att Alsborgsgatan med fördel kan ges den nya sträckning mot Lidköpingsvägen som tidigare diskuterats, för att möjliggöra en större tomtyta på Melonen 6 för bästa möjliga boendemiljö.

Undertecknad finns tillgänglig för att svara på eventuella frågor eller klargöranden med anledning av denna skrivelse.

Kommunens kommentar:

Antalet lägenheter och lokaler justeras. Tätortskartorna har sedan samrådet justerats. Numera ingår förtätningsprojekt inom användningen "Tätortsutveckling"

Götene Vatten & Värme AB

Under rubriken Vattenskydd och vattenförsörjning, på sidan 30, önskar vi att texten ändras till:

Vattenskyddsområde Kinnevik är inte beslutat ännu men föreskrifter för området tas fram gemensamt med grannkommunen Lidköping. Båda kommunerna har sina vattenintag i Kinnevik. I Götene transporteras vattnet via ledning till ett vattenskyddsområde där sjövattnet infiltreras ner och bildar ett grundvatten som sedan levereras till vattenverket i Götene.

Det finns även ett vattenskyddsområde vid Lundsbrunn där det är ett naturligt genererat grundvatten. Båda vattentäkterna är sammanlänkade och fungerar som reserv för varandra. Det finns även en reservvattentäkt i Källby som i dagsläget inte används. Årnäs har en egen vattentäkt som även försörjer Österängs samhälle.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen justeras efter inkommen synpunkt.

Nämnden för service och teknik

Nämnden tycker att översiktsplan 2030 för Götene kommun är ett väl genomarbetat dokument och har inte några ytterligare synpunkter att lämna.

Socialnämnden

Det saknas en plan för barn och ungdomars utemiljöer vid bostäder, förskolor och skolor i översiktsplanen, samt konsekvenser ur ett barnperspektiv gällande exempelvis trafikmiljöer.

Gällande de nationella målen punkt 5, 10 och 14 bör man tänka några steg till. Det vi orsakar i Götene i form av föroreningar i mark, vatten och luft påverkar i nästa steg sjöar, kust, hav och ozonlager.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen är ett verktyg för att översiktligt planera för användningen av mark och vatten inom kommunens område. Frågor som rör utemiljöer på specifika ställen samt trafiksituationer är en mycket mer detaljerad form av planering. Att reservera mark för vistelse och lek sker i detaljplanearbetet.

Se också svar ovan gällande nyligen antaget klimat- och miljöpolitiskt program.

Politiska partier

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna tycker att planen är väl genomarbetad.

Det vi vill lägga extra fokus på är planering av ny industri och bostadsmark. Det är viktigt att planens intentioner, när det gäller dessa områden håller över tid. De inplanerade områdena skall vara rätt placerade i ett framtidsperspektiv.

Vattenförsörjning är viktigt i framtiden. Planering ska följa i takt med framtida exploateringar samt att tillgången till våra hushåll prioriteras.

Centerpartiet

Centerpartiet anser att förslaget till översiktsplan är väl genomarbetat och tydligt och lämnar följande synpunkter.

Sid 13 - Alfred Anderssons Milktrans, bör tas bort eftersom företaget inte är kvar i Götene.

Sid 13 - Lindab bör plockas bort eftersom man flyttar sin tillverkning från Götene

Sid 15 - Förtydligande gällande ålder trygghetslägenheter, 70 år gäller för lägenheterna i Götene och 65 år för lägenheterna i övriga orter. Lägg till en skrivning om den pågående byggnationen av särskilda boenden vid Kastanjen, Götene och hur många nya platser det ger.

Sid 18 - bör framgå Källby badplats är funktionshinderanpassad

Sid 32 – bör framgå att viss del av Väneren nu är vattenskyddsområde

Sid 59 – Beskrivning saknas för område 7.

Sid 74 – Tillägg till texten ang. VA

I lägen där avloppsledning till våra större avloppsreningsverk blir dyra beräknat per ansluten fastighet skall möjligheten med mindre reningsverk utredas och byggas om dessa är miljömässigt acceptabla och mer ekonomisk intressanta. Den ekonomiska beräkningen skall inkludera såväl investeringskostnad som driftskostnad. Mindre gemensamma avloppsreningsverk (minireningsverk) ägs lämpligen av samfälligheter men kan även ägas och driftas av GVV.

Sid 80 – Här anser vi att förtätning av bebyggelse även kan ske i alla kommunens kyrkbyar inte bara de som ligger på Kinnekulle.

Kommunens kommentar:

Planförslaget justeras efter synpunkter av redaktionell karaktär.

Frågan om avloppsledning är komplex och kan inte lösas i en översiktsplan. Det är en fråga för Götene Vatten och Värme som ansvarig för VA-verksamheten, för miljö- och hälsa som tillsynsmyndighet, i detaljplanearbetet samt i samband med bygglov; beroende på situation och förutsättningar på aktuell plats.

Meningen syftar på var kommunen ska prioritera planering. Kyrkbyarna på Kinnekulle är utpekade utifrån att där finns en fördjupad översiktsplan och ett intresse för byggnation. Sker förtätning i övriga kyrkbyar i kommunen så sker det på privat initiativ.

Vänsterpartiet Götene

Ge göteneborna rätt förutsättningar att inkomma med synpunkter

Vänsterpartiet Götene anser att kommunens förslag till översiktsplan inte är tillräckligt bearbetad för att kunna antas av kommunfullmäktige. Vi önskar att den bearbetas ytterligare efter samrådet och att göteneborna därefter får ytterligare en möjlighet att ta del av det omarbetade förslaget till översiktsplan i en ny utställning. Inte minst bör kartmaterialet förtydligas. Kartorna måste ha en helt annan tydlighet och upplösning än vad den nu presenterade planen har. Kartorna bör vara redovisade minst i A1-format och tydligt synliggöra vad kommunens visioner är för alla mark- och vattenmiljöer i kommunen. Helst bör kartorna även finnas tillgängliga digitalt. Om så görs kan också kommunen, om Översiktsplaneutrednings förslag vinner gehör, använda den antagna översiktsplanen för att få till en snabbare detaljplanehantering med ett så kallat enkelt planförfarande.

Kommunens kommentar:

Nästa steg i processen blir utställning och då ges nya möjligheter att lämna synpunkter. Materialet kommer att bearbetas utifrån inkomna synpunkter samt förändringar som har skett. Denna samrådsredogörelse klargör vad som ska justeras. Tätortskartorna kommer finnas tillgängliga som bilagor i A3 format. Skalan i dessa bedöms vara tillräcklig för att på ett tydligt sätt kunna läsa innehållet. Den kommuntäckande mark – och vattenanvändningskartan kommer finnas som en bilaga i A1 format.

Ambitionen är att kartorna ska finnas tillgängliga digitalt efter laga kraft.

Rättssäker och väloljad samhällsplanering

Vänsterpartiet Götene anser vidare att Götenes översiktsplan bör tydligare följa Boverkets tredelade ÖP-modell även om ett anslag till det finns. Del ett ska i så fall redogöra för kommunens visioner kring utvecklingen av kommunen, del två ska redogöra för användningen av mark och vattenområden och del tre ska redovisa värden och hänsyn kopplade till allmänna intressen. Om denna modell

används fullt ut kommer det bli betydligt lättare för kommunen att hålla översiktsplanen aktuell. Förslag finns på att översiktsplanen ska aktualitetsförklaras 15 månader in på en ny mandatperiod. Om planen då utgår från detta upplägg kan den snabbt uppdateras med ett nytt styres visioner och utvecklingsstrategier. En aktuell översiktsplan kommer vara en förutsättning för att få del av statsbidrag till ökat bostadsbyggande och för att kunna få till korta beslutsvägar för nya bostadsprojekt och verksamhetsområden. En liten kommun bör kunna konkurrera med de större grannkommunerna med en väloljad och rättssäker samhällsplanering.

Kommunens kommentar:

Modellen som använts denna gång är inspirerad av Boverkets modell, även om den inte följer modellen fullt ut. Nästa gång översiktsplanen ska göras om får man ta ställning till om modellen ska användas fullt ut.

Inför att omtag i arbetet med översiktsplan gjordes 2017 skickade kommunstyrelsens arbetsutskott i januari ut följande fråga till övriga nämnder att besvara:

- *Bör den politiska viljeinriktningen i översiktsplanen omfatta hela kommunala utvecklingen eller enbart viljeinriktning för mark- och vattenanvändningen?*

I mars 2017 fattades sedan följande beslut:

- *Kommunstyrelsen anser att den politiska viljeinriktningen i översiktsplanen enbart ska omfatta mark- och vattenanvändning.*

Kommunens övergripande visioner kring utveckling av kommunen behöver därmed beslutas separat. Handlingen har ändå gjorts om till utställningsskedet så att den information som är mer av underlagskaraktär läggs som bilagor. Detta kan bidra till att översiktsplanen upplevs som ett mer kärnfullt dokument och kanske också som mer lätthanterligt att revidera framöver.

Långsiktigt hållbar planering med ett globalt perspektiv

Översiktsplanen bör tydligare klargöra hur vi ska främja en långsiktigt god utveckling i vår kommun. Idag redovisas de nationella miljömålen på sidan 9 utan att det på något sätt beskrivs hur dessa avspeglar sig i vår översiktsplan. Agenda 2030 lyser med sin frånvaro trots att de 17 globala målen som tas upp i detta program har stor bäring på hur vi bör jobba i Götene kommun för ett hållbart samhälle utifrån ett globalt perspektiv. Särskilt viktigt är mål 11 som säger att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Detta mål lyfter också vikten av att jobba aktivt med förhållandet mellan stad och landsbygd. Agenda 2030 har därtill ett feministiskt perspektiv som inte återfinns i de nationella miljömålen och än mindre i det förslag till översiktsplan som vi nu har att ta ställning till. Ett exempel på ytterligare bearbetning som krävs om Agenda 2030 perspektivet finns med i samhällsplaneringen är social hållbarhet på sid 8 som överhuvudtaget inte berör de socioekonomiska aspekterna.

Vänsterpartiet anser därför att Götene kommun ska jobba in Agenda 2030:s mål i översiktsplanen.

Kommunens kommentar:

Agenda 2030 arbetas in i översiktsplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar hur översiktsplanen förhåller sig till de nationella miljömålen samt hur den sociala hållbarheten uppnås.

Mota och möta klimatförändringarna

Översiktsplanen är ett viktigt verktyg i arbetet att mota och möta klimatförändringarna. Ett av de största hoten i Götene kommun kommer vara översvämningarna och de varierande vattennivåerna i Vänern och de större vattendragen. Översiktsplanen tar upp byggnadsnämndens antagna riktlinje om att golvhöjden skall läggas på lägst +46,3 meter. Vänsterpartiet anser att riktlinjen bör vara att marknivån ska vara +46,7 meter över havet, det vill säga en meter över 2001 års vattennivå på Vänern. Detta bör framgå på en karta. Kartunderlag som också bör finnas med i översiktsplanen är vilka områden som kommer att drabbas av olika kraftiga skyfall efter 15 min respektive 5 timmar. Detta bör utgöra grund för olika åtgärder som översiktsplanen föreslår. Andra faror som kommer med ett förändrat klimat är värme, torka och också fler och intensivare bränder. Detta bör en översiktsplan ha beredskap för. En riskanalys bör därför göras i översiktsplanen i syfte att säkra att åtgärder vidtas med anledning av kommande klimatförändringar.

Kommunens kommentar:

Götene kommun avser att följa Länsstyrelsens rekommendationer i dokumentet "Stigande Vatten". Då Götene inte är omnämnt har Götene kommun i dialog med Länsstyrelsen landat i att de riktlinjer som finns för Lidköping även är tillämpliga i Götene kommun.

Översiktsplanen kompletteras med kartor över områden som kan påverkas av skyfall.

Risker kopplat till klimat hanteras översiktligt i kommunens risk- och sårbarhetsanalys som är antagen av kommunfullmäktige.

Stagnera eller utveckla

Befolkningsprognosen som redovisas på sidan 12 är så vitt vi förstår från 2017, även om källa saknas. Den visar en blygsam tillväxt. Västra Götalandsregionens befolkningsprognos för 2018-2035 visar betydligt mer skräckinjagande siffror. Dessa visar att Götene kommun kommer att minska från 13 200 till 12 700. Femhundra färre kommuninvånare kommer innebära betydande besparingar i den kommunala budgeten där inte osthyselmodellen kommer att räcka för att få en budget i balans. De besparingar som då kommer att tarvas kommer vara mycket kännbara för kommuninvånarna i vår kommun. Vänsterpartiet vill ta tjuren vid hornen och aktivt arbeta mot att denna prognos inte blir verklighet. Vi vill se

tydlig analys av kommunens styrkor och svagheter och hur vi ska möta dessa. Vilka kvalitéer är det som får kommuninvånarna att bo i vår kommun och att flytta hit, vad är det som avgör att man tar sitt pick och pack och flyttar härifrån. Vi måste möta detta med aktiva åtgärder så att vi snarare är femhundra fler kommuninvånare 2030 än femhundra färre. Vi måste se till att vi får bostäder för fler, även för hushåll med små inkomster.

Kommunens kommentar:

Det finns definitivt utmaningar för Götene kommun vad det gäller befolkningsutvecklingen. Det man kunnat se under de senaste åren är att det framförallt är i Källby och Götene som nya bostäder byggs, både villor och hyresrätter. Ett ökat intresse har även noterats i Lundsbrunn och Hällekis och kommunen gör insatser för att marknadsföra lediga tomter i dessa orter. Översiktsplanen pekar på ytterligare områden som kan exploateras i framtiden och möjliggör därmed för ytterligare bostäder i kommunen.

Hur man i övrigt vill arbeta med kommunens attraktivitet och utveckling är en fråga för andra forum.

Omvänt synsätt

Förslaget till översiktsplan känns bitvis som ett försvarstal för att inte ta tillvara de nationella värden som vi har i vår rika kommun. Särskilt tydligt blir det på sidan 80. Första styckets sista mening avslutas enligt följande ”Strandskydd, fornlämningar och jordbruksmark är statliga intressen som är vanligt förekommande och ofta krockar med kommunens intressen”. Detta synsätt tycker vi är både felaktigt och olyckligt. Vi anser att just dessa värden, allmänt tillgängliga stränder, ett rikt kulturlandskap och bördiga jordbruksmarker är några av vår kommuns största tillgångar som vi bör göra vårt yttersta att bevara. Vänsterpartiet tror att några av kommunens framgångsfaktorer är att rätt förvalta och använda sig av riksintressena med en oerhört varierad och rik naturmiljö, stora områden för friluftsliv, allemansrättsligt tillgängliga till strand- och vattenområden med mera. Jordbrukslandskapet med bördiga marker och stor tillgång till naturbetesmarker ger en unik förutsättning för ett hållbart lantbruk. Vi vill se ett omvänt förhållningssätt där vi inte försvarar att vi till exempel tar jordbruksmark och strandområden i anspråk för ett mycket traditionellt sätt att planera våra samhällen med villamattor och verksamhetsmark. Vi vill istället se ett alternativt tankesätt där vårt landskap istället tas tillvara utan att förbrukas och därmed ger nya och andra livskvalitéer än vad flertalet av våra grannkommuner kan erbjuda. Vi tror att det är just de kvalitéerna som kommande generationer kommer att efterfråga.

Kommunens kommentar:

Formuleringar där det finns motstående intressen formuleras om. I kommunen har intresset för byggnation ökat de senaste åren, för att möta upp intresset är det därför viktigt att planera mark för framtida exploatering. I översiktsplanen har fokus legat på att undvika miljöer med höga natur och kulturvärden. Då det finns flertalet olika värden utspridda i alla kommunens delar, är det ofta svårt att

planera utan att det uppkommer motstående intressen. Självfallet avser Götene kommun att göra goda bedömningar i samband med detaljplanering för att både möjliggöra för exploatering, men också skydda och bevara de värden som finns i eller i anslutning till exploateringsområdena för att säkerställa goda livsmiljöer.

Översiktsplanen kompletteras med hur motstående intressen i utbyggnadsområdena beaktas.

Utvecklingsstrategierna

Kapitel fyra anger utvecklingsstrategier mycket övergripande. På sidan 55 beskrivs bland annat olika transportsamband. Här finns till exempel inte Götene-länken med. Det gläder oss och vi föreslår därför att stycket Götene-länken stryks från sidan 73. Istället bör Kinnekullebanan i sitt nuvarande läge anges som ett transportsamband.

Kinnekulle beskrivs här som ett viktigt natur- och rekreationsområde. Då det idag även bedrivs aktivt jordbruk på Kinnekulle och det är en förutsättning för att bergets värden ska bestå förslår vi att texten istället lyder *Ett levande kulturlandskap med natur och rekreationsvärden*. Alternativt redovisas friluftsvärdena i ett eget lager och kompletteras med övriga gröna och blå stråk samt noder. Görs detta kan andra värdefulla natur- och vattenområden lyftas i planen t ex strand- och vassområden i Källby med omgivning.

Kommunens kommentar:

Områdena beskrivs i huvuddrag och ingen specificering anses nödvändig. Götene-länken plockas bort ur översiktsplanen.

Stora områden av produktiv jordbruksmark föreslås tas i anspråk för bostadsområde i planen t ex området norr om Råmmån i Källby. Här kunde landskapet tas tillvara för att erbjuda unika boendemiljöer som går att kombinera med t ex självhushåll med odlingar och/eller djurhållning.

Kommunens kommentar:

Bostadsutveckling är en stor fråga i Källby, och norr om Råmmån är den mest lämpliga plats för att lösa den. Frågan om hantering av landskapet samt boendeformer avgörs i detaljplanearbetet.

Lösningar för att minska störningar av trafik och verksamheter bör lyftas in i planen. Den nu gällande planen hade fler förslag på detta som är bortplockade i nu föreslagna översiktsplan.

Kommunens kommentar:

Götene kommun bedömer att förslag till ny översiktsplan belyser hur arbetssättet är i den fysiska planeringen gällande riskhänsyn i samhällsplaneringen.

För kyrkbyarna bör kommunen genomföra ortsanalyser för att beskriva varje orts karaktärsdrag och bebyggelsemönster. Kompletterande bebyggelse ska ta tillvara respektive orts unika förutsättningar och anpassas till respektive orts kultur- och

naturvärden samt landskapsbilden. Vi kan tyvärr notera att detta inte alltid är fallet vid nybyggnation i vår kommun.

Kommunens kommentar:

I den fördjupade översiktsplanen hanteras mer i detalj vad som gäller för respektive kyrkby på Kinnekulle. Övriga kyrkbyar är inte utpekade utvecklingsområden i översiktsplanen och analyseras därför inte närmare. Denna aspekt får beaktas i bygglovsskedet.

Vi känner stor osäkerhet kring om det som planen anger angående VA-utbyggnaden är den aktuella situationen. Hur långt har t ex VA-utbyggnaden i Kinne-Kleva hunnit. Hällekis reningsverk är undermåligt och vi skulle hellre se att avloppet kopplas till Götene reningsverk som har bättre prestanda. Området där reningsverket idag är placerat skulle istället kunna användas som ett framtida bostadsområde.

Kommunens kommentar:

Det finns inga planer på att ta bort Hällekis reningsverk. För övrigt kommer texten gällande VA-frågan att kompletteras, se kommentar till Länsstyrelsen.

Vad gäller ekosystemtjänster så bör planen ange att en utvecklingsplan för sådana tjänster ska påbörjas omedelbart så att denna kan ligga till grund för uppdateringen av planen nästkommande mandatperiod. Bra exempel på ekosystemplaner finns hos flera svenska kommuner. En av de bästa, som vår kommun bör titta närmare på, är den som Upplands Väsby kommun har tagit fram.

Utvecklingsstrategierna bör kompletteras med tidsaspekter på när det är önskvärt att strategierna blir verklighet. LONA-bidrag kan sökas för ett sådant arbete.

Kommunens kommentar:

Det kommer inte i översiktsplanen skrivas att en utvecklingsplan för ekosystemtjänster ska tas fram. Detta får bli föremål för separat politiskt beslut.

Att tidsätta utveckling är svårt då det är många parametrar som påverkar, såsom konjunktur, kommunens ekonomi och externa aktörer.

Övriga synpunkter i stort och smått

Översiktsplanen bör inte räkna upp företagen med namn såsom görs på sidan 13 utan istället beskriva vilken typ av företag/branscher som dominerar i vår kommun. Företagsnamnen blir snabbt inaktuella. Lindab är ett tydligt exempel på detta.

På sidan 14 nämns att vi har två privata förskolor. Vi anser att det är mer riktigt att skriva att i kommunen finns en privat och en kooperativ förskola.

På sidan 17 beskrivs Vänern. Vi anser att det stycket istället bör behandla Vänern med strandområden.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen justeras efter synpunkter ovan.

Under natur och friluftsliv bör andra platser där vinteraktiviteter bedrivs, t ex populära pulkabackar och isar, som används för skridskoåkning också beskrivas.

Kommunens kommentar:

Texten kompletteras med generell skrivning. Att gå in på för mycket detaljer blir ogörligt.

På sidan 18 räknas de kommunala badplatserna upp. Emils badplats i Hällekis ägs och förvaltas av kommunen men inga vattenprover tas där sen ett antal år tillbaka. Många, såväl kommuninvånare som turister använder dock badplatsen, och den bör därför finnas med i uppräknningen av badplatser men med kompletteringen att ingen provtagning görs av badvattenkvalitén. I kapitel fyra och fem bör det finnas med ett mål att badplatsen åter ska bli allmän badplats med bra badvattenkvalité.

Kommunens kommentar:

Det så kallade Emils bad i Hällekis är inte en officiell kommunal badplats och det finns heller inga beslut tagna om att det ska bli det i framtiden.

På sidan 25 anges att kommunens vattentäkter bedöms tillgodose kommunens behov de närmaste 25 åren, allt beroende på industrins utveckling. Begränsningar är ledningsnätets och vattenverkets kapacitet. Vi vill i det sammanhang få med en upplysning att det inte ligger i kommunens ansvar att förse industrin med vatten. Om utbyggnader krävs för industrins intresse så är det också de som ska bekosta dessa.

Kommunens kommentar:

Denna fråga kommer inte att lyftas i översiktsplanen utan får hanteras i annan planering och beslutas kring i de forum där frågan hör hemma.

På sidan 34 görs ett påstående att människor känner sig mer otrygga. Detta är ett påstående som saknar källhänvisning. Vi har inte uppfattat att boende i Götene kommun känner sig mer otrygga. Görs ett sådant påstående bör detta bevisas annars bör påståendet strykas.

Kommunens kommentar:

Stycket som avses stryks.

På sidan 35 beskrivs att efterfrågan på bostäder har förändrats. En av orsakerna beskrivs som en stor integration under senare år. Vad avses och vilken bäring har detta på Götene kommuns översiktsplan?

Kommunens kommentar:

Stycket som avses skrivs om.

Våra vatten i form av sjöar och vattendrag har fått ett alldeles för litet utrymme i förslaget till översiktsplan.

Kommunens kommentar:

I nuläget finns inga ytterligare förändrings- eller utvecklingsförslag kring sjöar och vattendrag.

Vi önskar också att planen kompletteras med övriga källhänvisningar och referenser.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med källhänvisningar och referenser.

En komplett översiktsplan

Översiktsplanen måste stå på egna ben och inte bygga på att den hänvisar till den gamla översiktsplanen som det t ex görs på sidan 76; "Framtida vattenanvändning, ingen förändrad vattenanvändning föreslås i översiktsplanen." En sådan formulering förutsätter att läsaren känner till vad den förra översiktsplanen föreslog.

Kommunens kommentar:

Denna mening stryks ur översiktsplanen.

När det gäller LIS-områdena blottar också översiktsplanen en stor svaghet. På sidan 57 hänvisas till den fördjupade översiktsplanen för Kinnekulle och inaktualitetsförklarar delar av denna plan, t.ex. vad som avser Trolmens och Blombergs utveckling samt utpekade LIS-områden. Vår fråga är då vilket värde den fördjupade översiktsplanen för Kinnekulle har efter att föreslagen ÖP antas? Vi anser att det hade varit bättre att inarbeta t.ex. LIS-områdena och dess syften i den kommunövergripande översiktsplanen än att ha den i en FÖP för ett delområde i kommunen. På så vis blir även LIS-områdena aktualitetsförklarade varje mandatperiod.

Kommunens kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen gäller tillsammans med den nya översiktsplanen. Den fördjupade översiktsplanen har samma status som den översiktsplan som nu är under framtagande och som Vindkraftsplanen. Tillsammans utgör de kommunens översiktsplan ur plan- och bygglagens mening.

Kommunen ser fortsatt att delar av den fördjupade översiktsplanen är svåra att genomföra då Länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande har haft förevändningar. I utställningshandlingen föreslås LIS-områdena vid Blomberg och Trolmen däremot inte bli inaktualitetsförklarade.

Avslutande reflektioner

Genomförs de förändringar som vi föreslår här ovan kommer också de avslutande reflektionerna behöva ses över och bättre lyfta vår kommuns unika förutsättningar att erbjuda ett gott liv.

Kommunens kommentar:

Avsnittet ”avslutande reflektioner” stryks ur planförslaget.

Föreningar och organisationer

Naturskyddsföreningen Götene-Kinne-kulle

Vi vill påminna om att Götene kommun är en biosfärkommun, där biosfärområdets grundläggande målsättningar bör integreras i översiktsplanarbetet.

Biosfärområdet skall:

Bevara ekosystem, landskap och arter

Utveckla på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt.

Stödja information, undervisning, forskning och miljöövervakning

Biosfärområdet ”Vänerskärsgården med Kinne-kulle” har en tydlig zonering där man urskiljer värdekärnor, buffertzoner och utvecklingsområden.

Breddade perspektiv och ett gott samarbete mellan ”utvecklare” och ”bevarare” är en viktig faktor.

Sist, men inte minst måste framhållas att miljömålet om biologisk mångfald är det i särklass viktigaste miljömålet för mänskligheten framöver.

Kommunens kommentar:

Biosfärområdets målsättningar integreras i översiktsplanen.

Kommunfullmäktige har antagit ett klimat- och miljöpolitiskt program där kommunens inriktning i miljömålsarbetet framgår tydligt.

Näringsliv

Skanova AB

Skanova AB har tagit del av rubricerat ärende och vill meddela att det ej finns något att invända mot planen.

Om eller hur Skanovas anläggningar blir berörda av föreslagna exploateringar, får avgöras vid detaljplaneläggning.

Telia Company

TSNFAB äger ett stort antal anläggningar inom den nya översiktsplanen. Det är för tidigt att säga hur vi eventuellt kan komma att påverkas av den nya planen men vi förutsätter att inga förändringar företas som påverkar TSNFAB:s byggnader och utrustning samt att alla våra anläggningar kan stå kvar i oförändrat skick.

Vi förutsätter också att vi hålls underrättade om hur arbetet fortskrider och även fortsatt får möjlighet att yttra oss.

Av vikt är också de ledningar/kabelstråk som finns i området. Kablage och ledningar ägs av Skanova AB vilka också måste få ges tillfälle att uttala sig i ärendet.

Kommunens kommentar:

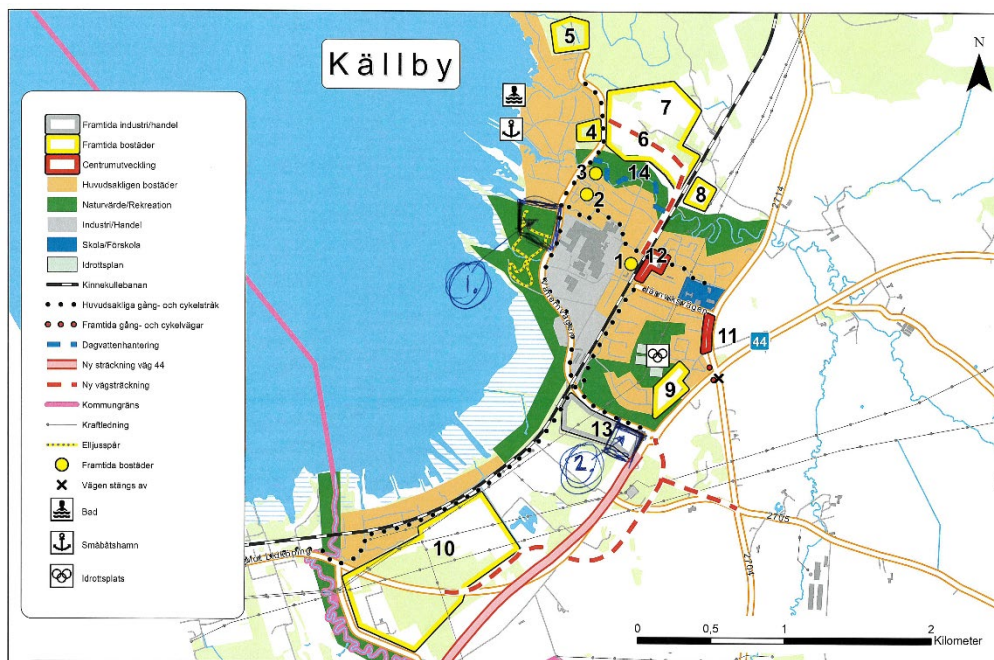
Översiktsplanen styr inte juridiskt hur och när anläggningar och utrustning får finnas på olika fastigheter, utan det är exempelvis ledningsrätt, markupplåtelseavtal, nyttjanderättsavtal eller liknande som gör det. Vilka förändringar som skulle kunna bli aktuella för er utrustning framöver går därför inte att yttra sig om i översiktsplanen. Det som framgår av handlingen är kommunens framtida översiktliga planering för mark- och vattenanvändning. Mer konkreta frågor om bland annat ledningar och byggnader hanteras också i detaljplanearbeten.

Telia Company kommer att få möjlighet att yttra sig även i granskningsskedet. Skanova AB har getts tillfälle att yttra sig, se ovan.

Gunnar Dafgårds AB

Två områden där kommunen och Dafgårds skulle kunna samarbeta.

1. Plats för dagvattenhantering och parkering
2. Uppställningsplats för lastbilar

Figur 2 Karta över Källby med två områden för förslaget samarbete mellan kommunen och Gunnar Dafgårds AB.

Kommunens kommentar:

Dessa frågor är mer av detaljart och tas därför inte upp i översiktsplanen, utan tas i mer detaljerad planering såsom i detaljplanearbete. Parkering i område 1 kommer inte bli aktuellt eftersom området är utpekad som grönområde/recreation. Däremot är dagvattenhantering möjlig i denna yta.

Privatpersoner

Privatperson 1

Markförhållanden vid företagsetablering

Med anledning av ändringarna i detaljplanen som är utställd i C-huset anser jag att Götene kommun bör beakta följande:

När man väljer ut ett markområde för industri- och företagsetablering är det lätt att i första hand se på området ur ett logistiskt och trafikmässigt perspektiv. Jag anser att det också är viktigt att beakta huruvida marken där industri och företag skall etableras är byggbar till en rimlig grundläggningskostnad. Därför måste en geoteknisk undersökning genomföras innan man går vidare med VA och gatubyggnadsplaner.

Om marken i någon grad är otjänlig för industriebyggnad krävs förstärkning vid grundläggningen till exempel pålning. Fördyrningen gör förmodligen att intresset för etablering uteblir såvida parterna inte hittar någon slags kompensation för grundläggningskostnaderna. Givetvis blir även VA och gatubyggnaden dyrare på otjänlig mark.

Ovanstående måste kommunen beakta innan man planerar för industri- och företagsetablering i ett område.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen är första steget när det gäller att besluta om lämpliga ytor för mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är just, som ordet anger, en översiktlig beskrivning över möjliga lämpliga ytor för varje enskilt ändamål. Detaljerade undersökningar gällande geoteknik, dagvatten, arkeologi med mera görs först i samband med detaljplanearbetet, vilket är nästa steg i planeringsprocessen. Då görs också bedömningar om lämplighet utifrån många aspekter.

Privatperson 2

Hej,

Jag har en synpunkt på förslaget till Översiktsplan för Götene kommun.

På sida 61-63 står om planerad markanvändning vid Källby. Områdena Varväslekroken och Mistaskogen är utpekad som naturmark och av värde för rekreation.

Det borde även framgå att områdena delvis är föreslagna att ingå i reservatsbildning (KS 2017-04-19 § 91). Att skydda och tillgängliggöra områdena vid Varväslekroken och Mistaskogen är av stor vikt nu när Källby med närhet bebyggs. Källbys invånare behöver närnatur av höga kvalitéer för rekreation och upplevelser. Områdena har även stor potential för pedagogisk verksamhet i förskola/skola.

I Framtidsplanen för Götene kommun 2009-2020 står ”Vi vill vårda kommunens natur- och rekreationsområden och göra dem tillgängliga för alla”. Källby med närhet har alla möjligheter att utvecklas hållbart ur alla aspekter. Att skydda och tillgängliggöra de mest värdefulla områdena för biologisk mångfald och rekreation anser jag vara ett viktigt steg i detta.

Kommunens kommentar:

Att aktuell yta utpekas som natur är ingen motsättning mot eventuell framtida reservatsbildning. Då inget politiskt beslut är taget om reservat ses detta som lämpligt planeringsunderlag i översiktsplanen.

Privatperson 3

Hej

Jag lämnar följande synpunkter på Götene översiktsplan 2018.

Önskemål om att **fler cykelvägar** planeras in både inom samhällena och delvis på landsbygden. På samma sätt som pendlingsparkering är viktig för ökad kollektivtrafikanvändning så är det nödvändigt att folk som bor utanför orterna smidigt kan cykla till tåg och buss eller annan service.

Förslagsvis behövs en cykelväg från Källby tågstation som (i stort sett) följer järnvägen till Blomberg.

Likaså att cykelvägarna planeras på så sätt att cyklisterna inte tappar fart vid för många korsningar och farthinder. Cyklister behöver t.ex. inte ledas in i villakvarteren utan bör kunna följa järnvägen på samma sätt som cykelvägen mellan Mariestad och Hasslerör. Besök gärna denna sträcka som inspiration. Cykelvägen måste inte vara asfalterad. Huvudsaken är att den har en logisk och tidseffektiv dragning.

Barn som bor mot Kinnekulle kan t.ex. inte ta sig till Källby Gård själva trots att avstånden är relativt korta. Vägen är för farlig eller för kringelikrokig genom skogen. Under mörka vintern är skogsvägen inget alternativ.

Vägen mellan Källby och Hällekis används av motionscyklister dagligen året runt. Det är ett under att ingen blivit påkörd ännu. Sommartid skulle vägen kunna användas för turism men i dagsläget är det livsfarligt i kombination med all tung trafik.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen är första steget när det gäller att besluta om lämpliga ytor för mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är just, som ordet anger, en översiktlig beskrivning över möjliga lämpliga ytor för varje enskilt ändamål i ett större sammanhang. Cykelvägar hanteras inte specifikt i kommunens översiktsplan, istället hanteras infrastruktur på ett mer övergripande sätt. Rent generellt har kommunen stor andel cykelväg i förhållande till invånarantal, även om tillgången alltid kan förbättras.

Det är flera olika aktörer som ansvarar för vägnätet, i tätorter är det oftast kommunen och på landsbygd ansvarar Trafikverket för de större stråken medan det är privat ansvar för de mindre vägnäten. Att bygga cykelvägar på landsbygden är förenat med förhållandevis stora kostnader eftersom det blir många kilometer cykelväg för att täcka behovet. En översiktlig cykelutredning gjordes för ett par år sedan och utifrån den har nu kommunfullmäktige beslutat om åtgärder. Enskilda förslag som nämns i yttrandet kommer inte att lyftas in i planen beroende på att översiktsplanen inte beskriver markanvändning på den detaljnivån.

Inför miljözon på Kinnekulle och begränsa storleken på fordon som kör på små vägar, både vikt och längd. Kommunen bör utreda alla tänkbara och otänkbara lösningar för att reglera trafiken på Kinnekulle. På samma sätt som att en kommun kan införa regler om att tomgångskörning är förbjudet inne i centrum bör kommunala regler kunna införas på Kinnekulle. Det går inte att kombinera bra boendemiljö samtidigt som trafiken ökar.

Tidsbegränsning kan vara en start. Tung trafik bör förbjudas mellan kl. 22-06 under trafikveckodagar och helt förbjudet på helger.

Personbilar kör skrämmande fort och vägen används ofta för nöjesrally kl. 05 söndag morgon. Det hörs att vissa bilister kör långt över 100 km/h på 70 sträcka. En bullerutredning bör tas fram för att påvisa vikten av problemet.

Godstrafiken bör inte ha på småvägarna att göra och måste **begränsas**. Miljön tål inte detta. Ju större fordonen blir desto fler grenar körs av från gamla träd och snart kör väl någon in i de medeltida kyrkorna eller stenmurarna som stått där i alla tider och gör platsen unik. För att inte tala om alla boende och barn som lever som om de bodde på en öde ö eftersom det är förenat med livsfara att lämna tomten. Det är inget vidare för barnens sociala välbefinnande då de aldrig kan ta sig till kompisar på egen hand trots att avstånden inte är särskilt långa. De godstransporter som faktiskt måste använda småvägarna för att kunna ta sig till lantbruk, borde vara tvungna att söka dispens och få det beviljat under förutsättning att de inte kommer med större lastbil än nödvändigt.

Västtrafiks ersättningsbussar är för stora för sitt syfte. De kan varken backa eller svänga vid stationerna och har sällan fler än 3 resenärer. Anledningen är att de upphandlade bussbolagen inte har några små bussar och det blir ingen ekonomisk vinst med mindre fordon. Men det blir en rejäl vinst för den upplevda miljön för oss som bor längs med vägen + att bussarna är för stora för stationerna och missar syftet. Kommunen bör ta ett ordentligt prat med Västtrafik och markera att bussar för fler än 12 personer inte har på Kullen att göra.

Västtrafik bör skriva in i sin upphandling att det är en förutsättning att bussbolaget kan erbjuda en liten buss.

Med hopp om att Götene går i bräsch och som Biosfärkommun utmanar alla andra kommuner om att bli den mest attraktiva kommunen att bo i.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen syftar till att redovisa kommunens framtida mark- och vattenanvändning på ett översiktligt plan. Frågor som är allt för detaljerade hanteras därför inte i översiktsplanen. Frågor rörande reglering av trafiken på Kinnekulle och synpunkten på Västtrafik bedömer kommunen vara frågor som bättre lyfts i andra forum.

Privatperson 3 komplettering

Hej

Här kommer en komplettering till mina synpunkter på ÖP:n.

Angående problemet med tung trafik på Kinnekulle önskar jag att kommunen inför **Lokala trafikföreskrifter** för väg 2714 och stora delar av Kinnekulle. Det är fullt möjligt för kommunen (i samverkan med Länsstyrelsen) att reglera trafiken. Idag finns inte ens en skylt i höjd med Källby Gård/macken, om de regler man redan kommit överens om tillsammans med industrierna Hällekis.

Jag efterlyser även en digital hastighetsskylt som visar faktisk hastighet och fler poliser med fartkamera i höjd med Blomberg/Gumsäng. Hastigheten är satt till 70 men gissningsvis kör hälften över 90 km/h och vissa använder vägen som rally/racingväg. Troligen som uppvärmning till Kinnekullering. Det är säkert en jättekul väg att köra fort på men det bor människor inklusive barn 8 meter från vägen.

Om trafiken inte regleras, föreslår jag att alla stycken som lyfter fram Kinnekulle som lämplig miljö för boende, turism och friluftsliv stryks.

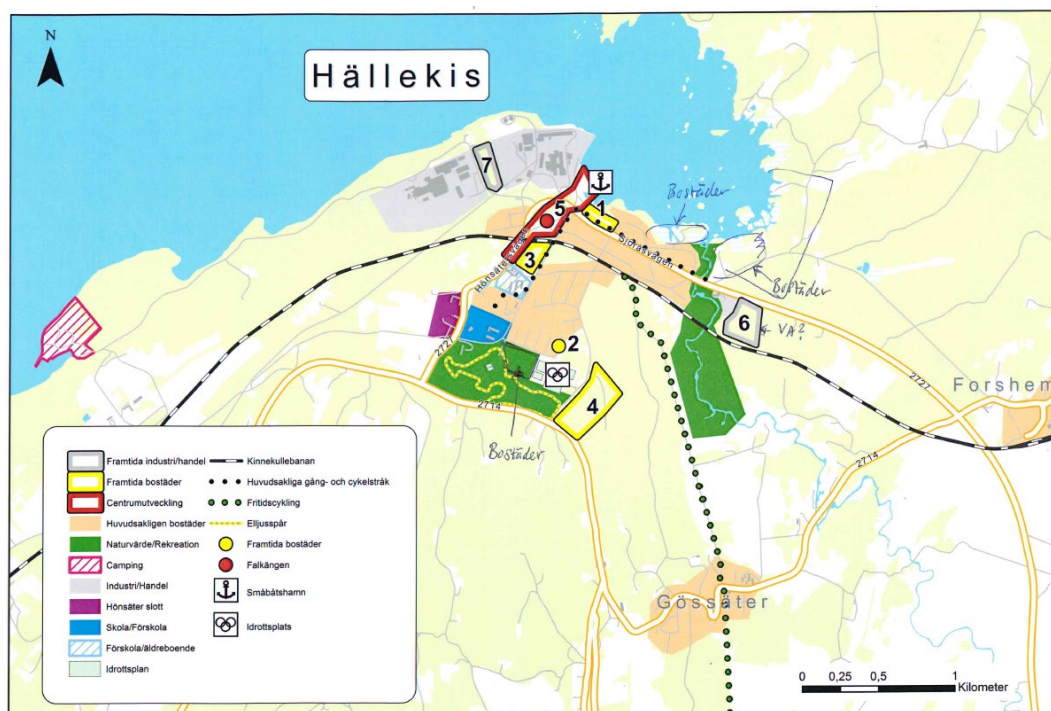
Det är nämligen omöjligt att förena. Det går inte att både äta kakan och ha den kvar och kommunen måste välja.

Att marknadsföra Kinnekulle som ett härligt cykelstråk för turister eller pittoresk boendemiljö, är falskt eftersom trafiken helt förstör de positiva värden som finns.

Kommunens kommentar:

Se ovanstående kommentar.

Privatperson 4

Karta över Hällekis med förslag på nya bostadsområden och en fråga om möjligheten till VA inom industriområdet.

Kommunens kommentar:

Bostäder i anslutning till Vänern skulle sannolikt vara attraktiva. I dessa områden gäller dock strandskydd från Vänern, vilket innebär att vid nya utbyggnadsområden behöver kommunen upphäva strandskyddet. För att kunna upphäva skyddet måste särskilda skäl finnas, vilket kommunen bedömer att det inte gör i dessa lägen.

Däremot ser kommunen att det finns goda förutsättningar för bostadsändamål väster om idrottsplatsen. Utställningshandlingen har med denna yta som en framtida bostadsyta.

Privatperson 5

Hej

Några tankar jag får när jag läser "Samrådshandling - Götene Kommun 2018"

Jag tycker att ämnet Digitalisering behöver beskrivas betydligt djupare och tydligare.

Boverket har en skrift som heter "Smarta städer - En kartläggning av digitalisering och ny teknik i översiktsplaner". I denna har man gjort en genomgång av hur ämnet Digitalisering hanteras. Jag anser inte att det räcker att man i en ÖP idag endast konstaterar att det byggs/finns fiber! Digitaliseringen måste hanteras som den enskilt största och mest avgörande frågan för en kommuns utvecklingsområden. Även i en ÖP.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanering handlar i grunden om mark- och vattenanvändning, samt allt som är kopplat till detta. I nuläget är det fiberutbyggnad, som är största delen av digitaliseringens infrastruktur, som pågår och det som har en direkt påverkan på markanvändning. Vilka förändrade beteenden, konsumtionsmönster, produktionsförutsättningar mm en framtida utveckling av digitaliseringen medför är svårt att förutse idag. Den nämnda rapporten konstaterar också att det verkar vara samma för de kommuner vars översiktsplaner de studerat. Eftersom inga reella effekter på övrig fysisk planering kan förutses idag är valet att fokusera på fiberutbyggnaden, eftersom den är en förutsättning. Däremot kan nämnas att det pågår mycket arbete kring digitalisering i kommunens övriga organisation, bland annat finns ett IT-infrastrukturprogram antaget i kommunfullmäktige.

Ett ämne som hakar i ovanstående är landsbygdsutveckling/kommunutveckling. Här har Götene Kommun en unik tillgång, nämligen området på och runt Kinnekulle. Kinnekulle torde vara en tillgång i en kommun jämförbart med en större guldgruva eller en ny industrisatsning med många hundra anställda.

Naturen: Här behöver en ÖP på ett betydligt mer aktivt och framtidsinriktat sätt beskriva möjligheten till upplevelser kring de fantastiska naturreservat som redan finns idag. Men hur ser parkeringar ut? Möjligheter att bygga hotell eller boenden, restauranger? Kalkbrottet är ett skandinaviskt Grand Canyon! Det finns idag inte en enda möjlighet för en besökare att lösa eller besöka ett informationscenter eller liknande i samband med ett besök! Här finns en fantastisk möjlighet till både arbetsplatser och intäkter för kommunen (ökade skatteintäkter).

Kommunens kommentar:

Kommunen instämmer att Kinnekulle är en betydelsefull resurs för hela området. En fördjupad översiktsplan för Kinnekulle, FÖP, finns framtagen sedan tidigare. Den fördjupade översiktsplanen lyfter behovet av exempelvis hotell och restaurang. För att det ska bli verklighet krävs en eller flera entreprenörer som är villig att investera i den typen av anläggning. Så kallad info-points finns idag runt om i kommunen, på ställen som har många besökare.

Boende: Man pekar i Samrådshandlingen på utbyggnad av Hällekis (även i Källby). Det är bra! Men sen är det stopp. Det finns någon allmän mening om utbyggnad i samband med kyrkbyarna. Hur då? Vad säger länsstyrelsen när det inte finns specifika områden markerade?

Kinnekulle är en av Sveriges mest internationellt intressanta platser. Här bör man om man vill skapa en bra framtid för Götene Kommun ta boendefrågan/boendemöjligheter på stort allvar i Översiktsplanen.

Arbetsmarknad: Arbetsmarknaden är sammanlänkad med digitaliseringsfrågan idag. En allt större del av arbetsmarknaden är distansarbete. Massor av yrken delar idag arbetsplatsen till att vara både på ett kontor och i ett hemmakontor. En ytterligare aspekt är att en mängd yrkesgrupper, inte minst inom KKN (7 % av allt arbete inom vår region), har sin arbetsplats i eller intill hemmet. Detta gör att en ny bostad på Kinnekulle, även kan innebära en arbetsplats. Med andra ord, att inte kunna bygga innebär också att det inte skapas någon arbetsplats, = kanske tappar kommunen denna kompetens (det är dessutom ofta högutbildade som har möjlighet till denna form av arbetsplats, och Skaraborg har generellt låg utbildningsnivå). Fler distansarbetande innebär en förstärkning och även inspiration till andra att utbildning är väldigt viktigt och roligt.

Kommunikationer: Kinnekullebanan behöver fler resande. Genom att inte peka på nya platser eller nya by bildningar på Kinnekulle så kommer resandet från stationerna utefter Kinnekulle att sakta tyna bort. Fler hus kommer med en bra Kinnekullebana, ge fler resande till hela den kommunikationssträckan. Fler boende/arbetsplatser på Kinnekulle ger ett starkare reseunderlag till Kinnekullebanan.

Kommunens kommentar:

I den fördjupade översiktsplanen för Kinnekulle finns möjlig förtätning för bostäder beskrivet. Den är antagen och Länsstyrelsen var en samrådspart när den togs fram. Dock är kommunen inte markägare utan det är upp till berörda markägare att skapa ytterligare bostadsbebyggelse.

Kinnekullebanans framtid diskuteras i många politiska sammanhang. Dock finns det inga planer på fler hållplatser utmed sträckan.

Regionalt intresse: Flera av de ovanstående punkterna ska som jag ser det ha ett regionalt perspektiv. Grannkommunerna är lika beroende av en utveckling på Kinnekulle som Götene Kommun är. Jag förutsätter att Grannkommunerna Mariestad, Lidköping och även Vara är informerade om att man inte ser Kinnekulle som en utvecklingsplats? Kinnekullebanan blir i detta perspektiv endast en vacker genomfartssträcka i ett Naturreservat!? Är det verkligen vad man vill?

Jag hoppas på omarbetning av Samrådshandlingen och en betydligt starkare ÖP för att främja Götene Kommun och dess medborgares framtid

Kommunens kommentar:

Mycket samarbete sker med våra grannkommuner, bland annat inom besöksnäringen. I översiktsplanen är hela Kinnekulleområdet utpekade som ett utvecklingsområde. Dock är det mesta som rör utvecklingen i Kinnekulleområdet redan beslutat i den fördjupade översiktsplanen för området.

Privatperson 6

Sjöfart

- Öppna upp flera båtplatser
- Mudra i alla hamnar
- Bättre bryggor

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen syftar till att redovisa kommunens framtida mark och vattenanvändning på ett översiktligt plan. Frågor som är allt för detaljerade hanteras därför inte i översiktsplanen. Kommunen noterar dock synpunkterna och tar med dem till passande forum.

Privatperson 7

Man kan inte öppna för industri (område 13,14) hela norra sidan av RV 44 måste fredas mot industri då den delen är helt överlägsen när det gäller *boendemiljö*. Att lägga industrier mellan samhället och Kinnekulle är att göra om misstaget som är gjort i Lidköping utmed vattnet. (boendemiljö) här har man solen, Kinnekulle, solnedgångarna. När NCC inte får bryta mer sten.

Industrin skall ligga öster om samhället (vind, ev. föroreningar, nära till E20).

Kommunens kommentar:

Kommunen beaktar tanken kring vikten av siktlinje mot Kinnekulle i anslutning till område 14. Området har plockats bort i utställningshandlingen. Däremot är det inte lämpligt att planera boende på denna yta med tanke på närhet till transportintensiva verksamheter.

Privatperson 8

- Grönytor som finns kvar bör bevaras ex Linnégatan.
- Förtätning bör inte ske på dessa områden.
- Götene ån bör skötas på ett bättre sätt än nuvarande igen växta dike.

Kommunens kommentar:

Ytan i anslutning till Linnégatan har kommunen bedömt vara lämplig för förtätning eftersom den ligger inom befintlig infrastruktur med ett centralt läge i tätorten. Ytan är begränsad och skulle därmed inte skada de värden och den grönska som finns i anslutning till Götene-ån.

Översiktsplanen syftar till att redovisa kommunens framtida mark och vattenanvändning på ett översiktligt plan. Frågor som är allt för detaljerade

hanteras därför inte i översiktsplanen. Kommunen noterar dock synpunkten om skötseln kring Götene-ån och tar med den till passande forum.

Privatperson 9

Vägen Källbytorp enl. det. Plan.

Kommunens kommentar:

I översiktsplanekartan är den nya vägen från Källby centrum mot Nordskog symboliskt inritad. För sträckan söder om ån kommer placeringen vara enligt gällande detaljplan. Norr om ån finns en sträckning föreslagen, som kommer att fastställas i en ny detaljplan om den är lämplig.

Privatperson 10

Önskar moped/ cykel bommar vid Eolsborg.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen syftar till att redovisa kommunens framtida mark och vattenanvändning på ett översiktligt plan. Frågor som är allt för detaljerade hanteras därför inte i översiktsplanen. Kommunen noterar synpunkten och skickar den vidare till passande forum.

Privatperson 11

Till översiktsplanen Göten 2018. Jag vill ha ett trevligare "centrum" i Källby station med bättre parkerings platser vid stationen + mötesplats el. kontorshotell med ombud för västtrafik, toalett etc. flera radhus 80 m hyresrätter!

Vägen till Hällekis är också väldigt hårt trafikerat. Folk kör för fort och det är otäckt med alla lastbilar. Det känns mycket otryggt att cykla där. Särskilt med barn. Om barn familjer ska bo på Kinnekulle så måste de kunna röra sig utanför tomten utan att riskera att dö i trafiken. Tung trafik borde förbjudas på kullen, med undantag för mjölkbilar etc. som ska till gårdarna. Varför inte bygga ny väg till Blomberg hamn och sommarstuga område nedanför kleven t.ex.

Kommunens kommentar:

Ytan vid stationen i Källby är utpekad för utveckling, synpunkterna gällande fler parkeringsplatser tas med i framtida arbete. Finns behov av kontorshotell, vänligen kontakta vår näringslivsstrateg.

Det finns grusväg möjlig att cykla på från Källby till Blomberg redan idag. Ingen ny väg kommer att byggas inom överskådlig tid. Att personer kör för fort är beklagligt och en lagstridig handling. Tung trafik kan upplevas som ett bekymmer men kommer inte att förbjudas.

Privatperson 12

Rensning av gatubrunnar: 8-10 översvämningar vid häftigt regn + många hål i vägar och gator.

Kommunens kommentar:

Översiktsplanen syftar till att redovisa kommunens framtida mark och vattenanvändning på ett översiktligt plan. Frågor som är allt för detaljerade hanteras därför inte i översiktsplanen. Kommunen noterar synpunkten och skickar den vidare till passande forum.

Observera att kommunen inte har ansvar för de stora genomfartslederna i Lundsbrunn, utan det är Trafikverket.

Revideringar efter samrådet

Inför utställningen har översiktsplanen reviderats, förtydligats och kompletterats. Översiktsplanens upplägg och struktur har ändrats och markanvändningskartan har fått ett annat utseende och till viss del annat innehåll. Översiktsplanen har också kompletterats med ett avsnitt som behandlar generella riktlinjer för mark och vattenanvändningen.

Utöver de större förändringar som nämns har flera mindre justeringar av text, layout och ställningstaganden gjorts liksom redaktionella ändringar såsom uppdatering av numrering och mindre förtydliganden.

Inledning

- Ett avsnitt om utmaningar läggs till
- Ett avsnitt om utgångspunkter läggs till

Utvecklingsstrategi

- Ny layout karta
- Uppdaterade planeringsprinciper

Mark- och vattenanvändning

- Ny karta som redovisar mark- och vattenanvändningen i hela kommunen
- Nytt utseende på kartor
- Nytt avsnitt som behandlar generella riktlinjer för mark och vattenanvändningen
- Förtydligande kring gällande verksamhetsområden samt vilka som är framtida verksamhetsområden
- Komplettering hur kommunen resonerar kring huvudmannaskap för allmänna platser
- Komplettering hur kommunen tar hänsyn till regionala transportmål
- Förtydligande kring placering av ny bebyggelse
- Götenelänken stryks ur översiktsplanen
- Förtydligande om att bostadsändamål ingår i beteckningen centrumutveckling
- Alla företagsnamn har ersatts med branschnamn
- Förtydligande om Hällekis markanvändning, det som redovisas i FÖP Kinnekulle utgår.

Mark- och vattenanvändningskartorna

- Nytt upplägg kring hur ytor benämns samt vilka riktlinjer som gäller för varje yta.
- Redan planlagda men ej bebyggda områden redovisas i en egen användning.
- Förtätningsprojekt ingår i ytan ”tätortsutveckling”
- Ytor som skola, förskola, äldreboende och idrottsplatser ingår i ytan ”tätortsutveckling”
- Gröna samband läggs in i kartorna, riktlinjer kopplade till dessa finns i anslutande textdel.

Götene

- Utredningsområde längs E20 i Götene läggs till.
- Bostadsområden i Götenes sydvästra delar läggs till (Källstorp och Sil)
- Utvecklingsområde för natur och rekreationsområde läggs till (F.d Medeltidens värld)
- Område för natur och rekreationsområde läggs till i anslutning till ridhuset i Götene
- Utvecklingsområde för verksamheter läggs till direkt öster om E20
- Utvecklingsområde för verksamheter läggs till norr om Lundängen
- Utvecklingsområde för verksamheter läggs till mellan värmeverket och Gasum
- Område 6 plockas bort i Götene och ersätts med utvecklingsområde för natur och rekreationsområde
- Område 14 plockas bort i Götene

Källby

- Område 8 plockas bort och ersätts med utredningsområde som sträcker sig till väg 2714.
- Utvecklingsområde för natur och rekreationsområde läggs till i anslutning till nya bostadsområden i Källby
- Nytt område för bostadsändamål läggs till norr om Nordskog

Lundsbrunn

- Utvecklingsområde för verksamhetsmark läggs till i anslutning till befintligt industriområde i väst

Hällekis

- Yta för utvecklingsområde för bostäder läggs till väster om idrottsplatsen
- Yta för natur och rekreationsområde läggs till mellan befintlig bostadsbebyggelse och industriområdet vid Paroc
- Den större bostadsytan i öst justeras. Syftet är att hålla avstånd från naturreservat som finns söder om väg 2714.

Avvägning mellan motstående intressen

- Hur kommunen avser att beakta riksintressen.
- Utbyggda resonemang kring ianspråktagande av jordbruksmark

Planeringsunderlag

- Planeringsunderlaget bryts ut till en egen bilaga till översiktsplanen
- Komplettering av totalförsvarets och civilförsvarets intressen
- Komplettering av riksintresse för sjöfart
- Komplettering av riskområden för ras, skred och erosion
- Komplettering av beskrivning av översvänningsrisker samt behandling av risk för skyfall
- Komplettering med karta som redovisar Seveso-anläggningar
- Komplettering kring farligt godsleder
- Komplettering hur bullernivåer hanteras översiktligt
- Komplettering av karta som redovisar vattenskyddsområden
- Komplettering med avsnitt om artskyddsförordningen
- Förtydligande kring att kommunen inte har något behov av utökad verksamhet för avfallshantering
- Komplettering med hänvisning till Sveriges mål 2040 om förnybart elsystem

Miljökonsekvensbeskrivning

- Hur kommunen avser att följa miljökvalitetsnormerna
- Kompletterande resonemang kring tänkbara konsekvenser
- Komplettering med ett avsnitt om uppföljning
- Hållbarhetsaspekterna har fått ett större utrymme
- Agenda 2030 har arbetats in i MKB:n